

Cliënten inkomensregelingen

Almere, 2024

Gemeente Almere

COLOFON

Onderzoek en rapportage

Gemeente Almere/ Team Onderzoek & Statistiek
Dian van Hezel en Anne Kets

Opdrachtgever:

Gemeente Almere /Afdeling Werk & Inkomen
Mohamed Idrissi

Oktober 2025

Contactgegevens

Gemeente Almere
Postbus 200
1300 AE Almere
Tel: 14 036

onderzoek&statistiek@dalmere.nl – www.almere.nl/ - @OSAImere1

Gebruik van gegevens uit dit rapport is alleen toegestaan met bronvermelding.

Inhoud

Samenvatting.....	4
Inleiding	6
Leeswijzer	6
1. Cliënten inkomensregelingen Almere.....	7
1.1 Omvang en ontwikkeling cliëntenpopulatie inkomensregelingen	7
1.2. Duur gebruik inkomensregelingen	9
1.3 Ruimtelijke spreiding cliënten inkomensregelingen.....	11
1.4 Kenmerken cliënten inkomensregelingen Almere.....	13
1.5 Kinderen in huishoudens in de cliëntenpopulatie inkomensregelingen	15
2. Langdurige cliënten inkomensregelingen Almere	18
2.1 Omvang en spreiding langdurige cliëntenpopulatie	18
2.2 Kenmerken langdurige cliënten inkomensregelingen	20
2.3 Kinderen in huishoudens in de langdurige cliëntenpopulatie inkomensregelingen	22
3. Gebruik van inkomensregelingen	23
3.1 Gebruik regelingen	24
3.2 Stapeling gebruik regelingen	26
3.3. Gebruik regelingen naar duur cliëntrelatie.....	27
3.4 Dieper in op het gebruik van Bijzondere bijstand	28
3.5 Kindgerelateerde fondsen	29
4. Schulden	30
4.1 Omvang cliëntenpopulatie schuldenaanpak	30
4.2. Spreiding huishoudens in cliëntenpopulatie schulddienstverlening	33
4.3 Kenmerken huishoudens in cliëntenpopulatie schuldenaanpak	33
Bijlage 1- Verantwoording	36
Bijlage 2- Bedragen sociaal minimum 2024.....	38
Bijlage 3- Wijkoverzicht cliënten inkomensregelingen 2024	39

Samenvatting

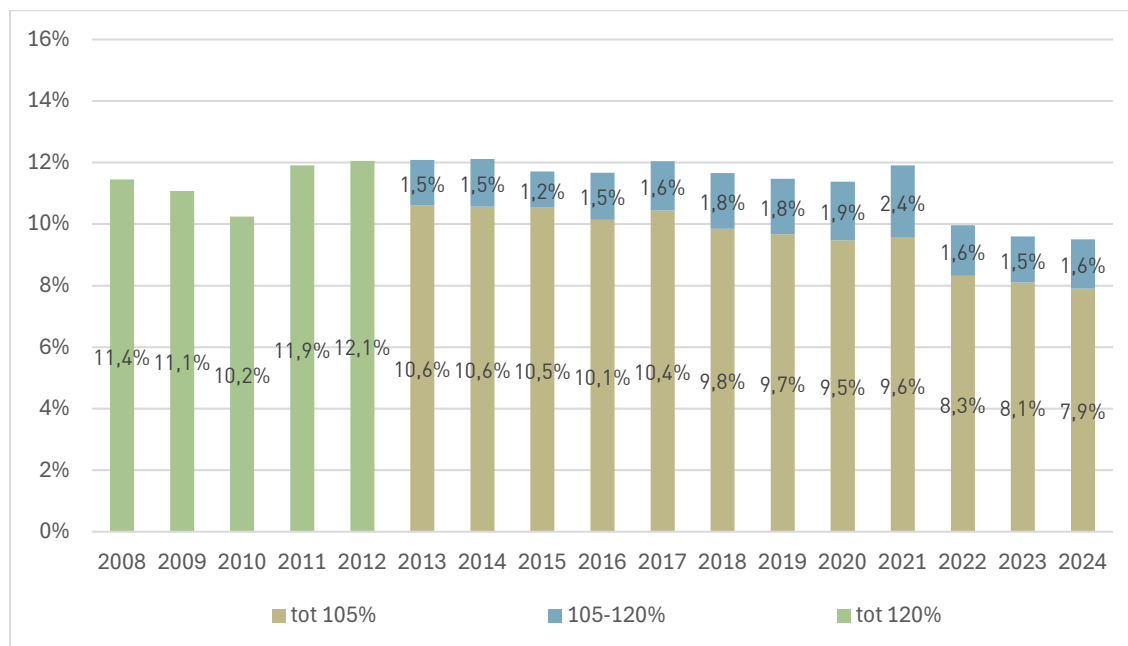
Voor u ligt de rapportage Cliënten inkomensregelingen Almere 2024. Deze rapportage geeft een overzicht van het gebruik van de verschillende inkomensregelingen binnen de gemeente Almere.

De cliëntenpopulatie van de inkomensregelingen van de gemeente Almere bedraagt in 2024 9.678 huishoudens. Van deze cliëntenhuishoudens maakt het grootste deel van de huishoudens, 83%, (onder meer) gebruik van inkomensregelingen die beschikbaar zijn voor het laagste inkomensniveau; tot 105% sociaal minimum. In totaal 17% van de cliëntenhuishoudens maakt gebruik van inkomensregelingen die beschikbaar zijn voor huishoudens met een inkomensniveau tussen de 105% en 120% van het sociaal minimum, maar niet van regelingen die beschikbaar zijn voor dit laagste inkomensniveau.

Het absolute aantal huishoudens met een inkomensregeling is in 2024 daarmee ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2023, toen het totaal 9.715 huishoudens bedroeg. In relatieve zin is het aandeel huishoudens met een regeling gedaald. In 2024 maakte 9,4% van de Almeerse huishoudens gebruik van één of meerdere regelingen, in 2023 gold dit voor 9,7% van de huishoudens.

Dat het gebruik van inkomensregelingen in 2024 relatief gezien is afgenomen ten opzichte van 2023 wil niet zeggen dat het aandeel huishoudens in Almere met een laag inkomen per definitie ook afgenomen is. Huishoudens kunnen een laag inkomen vergaren uit bijvoorbeeld een laagbetaalde baan, een klein pensioen of een niet goed lopende onderneming en daarmee een inkomen hebben op of rond het minimumniveau. Als deze huishoudens echter geen gebruik maken van inkomensregelingen, blijven deze huishoudens bij dit overzicht onder de radar. Dat dit gebruik relatief gezien afgenomen is past in de lijn van een licht afnemend gebruik in de afgelopen jaren.

Figuur 1: Ontwikkeling Cliënten inkomensregelingen Almere (Aantallen huishoudens als aandeel van het totaal aantal huishoudens in Almere).

Bron: Databestanden Minima 2008-2012, databestanden Cliënten inkomensregelingen 2008-2024

Het aantal huishoudens dat *langdurig* cliënt is van één of meerdere Almeerse inkomensregelingen beschikbaar voor huishoudens met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum is 5.826 in 2024. Het aandeel langdurige cliëntenhuishoudens betreft in 2024 daarmee 5,7% van alle Almeerse huishoudens. In 2023 ging het om 5.967 langdurige cliëntenhuishoudens en 5,9% van de Almeerse huishoudens.

Het aantal en aandeel Almeerse huishoudens dat gebruik maakt van schulddienstverlening is in 2024 afgenomen ten opzichte van 2023. In 2024 zijn 1.043 huishoudens cliënt (geweest) van de gecontracteerde schulddienstverlener. Dit betreft 1,0% van alle Almeerse huishoudens. In 2023 betrof het 1.205 cliëntenhuishoudens en 1,2% van de huishoudens.

Van de huishoudens die in 2024 te maken hebben (gehad) met de Almeerse schuldenaanpak maakt ruim de helft van de huishoudens (ook) gebruik van Bijzondere bijstand (61%). Ongeveer een derde van de huishoudens maakt (ook) gebruik van de Algemene bijstand (37%), en Kwijtschelding (27%). In totaal 29% van de huishoudens die cliënt zijn (geweest) bij schulddienstverlening in 2024 heeft *geen* gebruik gemaakt van de inkomensondersteuningsregelingen die in dit rapport beschreven staan. Het aandeel cliëntenhuishoudens Almeerse schuldenaanpak dat *geen* gebruik heeft gemaakt van één of meerdere regelingen is hiermee in 2024 ten opzichte van 2023 toegenomen. In 2023 maakte 9,7% *geen* gebruik van een of meerdere regelingen.

Inleiding

Deze rapportage maakt deel uit van een reeks van rapportages over cliënten inkomensregelingen in Almere.

Het gebruik van inkomensregelingen geeft een indicatie van het inkomen van huishoudens. Inherent aan het gebruik van de inkomensregelingen in Almere is dat het inkomen van de huishoudens die er beroep op doen (afhankelijk van de regeling) niet hoger is dan 105% of 120% van het sociaal minimum¹. In de rapportage wordt onderscheid gemaakt tussen huishoudens met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum en huishoudens met een inkomen tussen 105% en 120% van het sociaal minimum. Hierbij moet opgemerkt worden dat niet iedereen met een laag inkomen en een laag vermogen gebruik maakt van één of meerdere gemeentelijke regelingen.

Naast dat deze rapportage ingaat op het gebruik van deze inkomensregelingen gaat de rapportage ook in op het gebruik van schulddienstverlening van de door de gemeente gecontracteerde dienstverlener. Het gebruik van deze regeling wordt apart behandeld, waarbij er ook aandacht geschonken wordt aan de overlap van het gebruik van schulddienstverlening en het gebruik van een of meerdere inkomensregelingen.

De energietoeslag werd in 2022 ingevoerd voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum die een eigen woning of huurcontract én een contract met een energieleverancier hadden. In 2022 en 2023 maakte deze toeslag nog onderdeel uit van de rapportage. In de rapportage van 2024 is dit niet langer het geval, omdat de energietoeslag inmiddels niet meer door de gemeente wordt uitgekeerd en er daardoor geen gegevens meer over beschikbaar zijn.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk wordt een beeld geschetst van Almeerse huishoudens die in 2024 gebruik van een of meerdere inkomensregelingen. Naast omvang en ontwikkeling van de cliëntenpopulatie worden kenmerken van deze huishoudens geschetst, zoals het huishoudentype en leeftijd.

In hoofdstuk 2 staat de groep huishoudens centraal die langdurig van één of meerdere inkomensregelingen afhankelijk zijn. Het gaat om huishoudens die drie jaar of langer leven van een inkomen tot 105% van het sociaal minimum. Ook van deze groep wordt een aantal kenmerken geschetst.

Hoofdstuk 3 beschrijft hoeveel huishoudens gebruik maken van verschillende specifieke inkomensregelingen.

Hoofdstuk 4 geeft een overzicht van huishoudens die in 2024 gebruik hebben gemaakt van diensten van de gecontracteerde schulddienstverlener.

In de bijlagen van het rapport staat, naast achterliggende gegevens, de onderzoeksverantwoording.

¹ Voor de Bijzondere bijstand gelden of kunnen hogere inkomensgrenzen gelden.

1. Cliënten inkomensregelingen Almere

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van de omvang en samenstelling van de cliëntenpopulatie van inkomensregelingen van de gemeente Almere. Inherent aan de inkomensregelingen is dat het inkomen van de huishoudens die er een beroep op doen in ieder geval niet hoger is dan 120% van het sociaal minimum (met uitzondering van Bijzondere bijstand) en in de meeste gevallen niet hoger dan 105%.

De cliënten worden in beeld gebracht met behulp van diverse informatiebronnen. Het betreft registraties van zeven inkomensregelingen. De cliëntenpopulatie bestaat uit huishoudens die een bijstandsuitkering ontvangen en/ of gebruik maken van één of meerdere inkomensondersteunende regelingen uitgevoerd door de gemeente en één regeling uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank.² Huishoudens die géén gebruik maken van een van deze regelingen blijven in de analyse buiten beeld, er wordt daarom gesproken van 'cliënten inkomensregelingen' en niet over 'minima'. Er worden binnen de cliëntenpopulatie twee inkomensniveaus onderscheiden: tot 105% van het sociaal minimum en 105-120% van het sociaal minimum. Daarnaast worden de cliënten beschreven aan de hand van een aantal achtergrondkenmerken.

1.1 Omvang en ontwikkeling cliëntenpopulatie inkomensregelingen

De cliëntenpopulatie van de inkomensregelingen van de gemeente Almere bedraagt in 2024 9.678 huishoudens. Hiervan heeft het grootste deel van de huishoudens (83%) een inkomen tot 105% van het sociaal minimum. Van de huishoudens met een inkomensregeling heeft 17% een inkomen tussen de 105% en 120% van het sociaal minimum.

Het absolute aantal huishoudens met een inkomensregeling is in 2024 ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2023, toen het totaal 9715 huishoudens bedroeg. In relatieve zin is het aandeel huishoudens met een regeling gedaald. In 2024 maakte 9,4% van de Almeerse huishoudens gebruik van één of meerdere regelingen, in 2023 gold dit voor 9,7% van de huishoudens.

Het percentage Almeerse huishoudens dat gebruik maakt van regelingen beschikbaar voor inkomens tot 105% sociaal minimum is 7,9% in 2024. Dit percentage is lager dan in 2023, toen dit percentage 8,1% bedroeg. Het percentage huishoudens dat uitsluitend gebruik maakt van regelingen die beschikbaar zijn voor de inkomensgroep van 105%-120% sociaal minimum is 1,6% in 2024. Dit is hoger dan in 2023, toen dit percentage 1,5% bedroeg.

In 2024 is het gebruik van vier regelingen toegenomen, één regeling is vrijwel gelijk gebleven en twee regelingen zijn gedaald ten opzichte van 2023. De toename betreft de individuele inkomens toeslag (+1,8%), de bijzondere bijstand (+3,8%), de aanvullende inkomensvoorziening ouderen (+2,9%) en de algemene bijstand (+3,4%). De collectieve ziektekostenverzekering minima bleef nagenoeg gelijk. Het gebruik van kwijschelding (-8,0%) en met name het woonlastenfonds (-12,6%) is daarentegen aanzienlijk afgenomen.

2 Gemeente: Algemene Bijstand (uitkering Participatiewet, voorheen Wet Werk en Bijstand), Bijzondere Bijstand, Individuele inkomens toeslag (voorheen langdurigheidstoeslag), Kwijschelding gemeentelijke belastingen, Aanvullende ziektekostenverzekering, Woonlastenfonds. SVB (Sociale Verzekeringsbank): Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO). Deze bestanden zijn gekoppeld aan de BRP (Basisregistratie Persoonsgegevens) op persoonsniveau. Hieruit is een onderzoeksbestand ontstaan op persoons- en huishoudensniveau. Ook gegevens van de schulddienstverlening zijn hieraan gekoppeld.

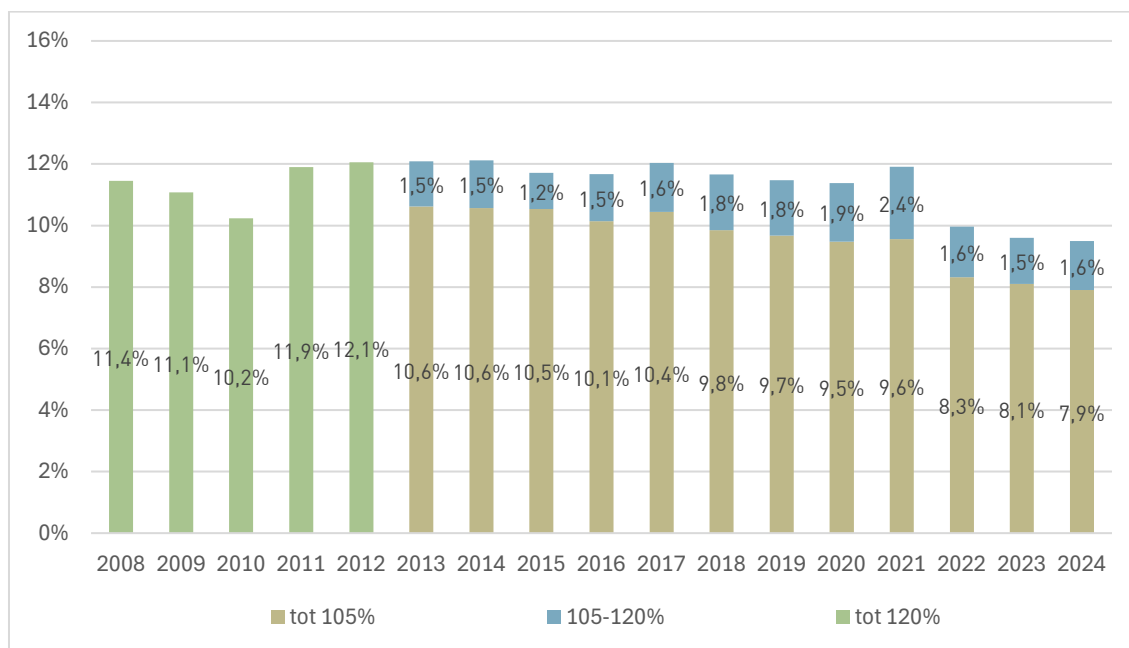
Figuur 2: Aantal cliënten inkomensregelingen Almere 2024.

Minimumniveau	Aantal huishoudens	Aandeel van alle huishoudens
Tot 105%	8.071	7,9%
105% tot 120%	1.607	1,6%
Totaal cliënten	9.678	9,4%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere, 2024

* Door afronding kan het totaalpercentage afwijken van de optelsom van de afzonderlijke categorieën.

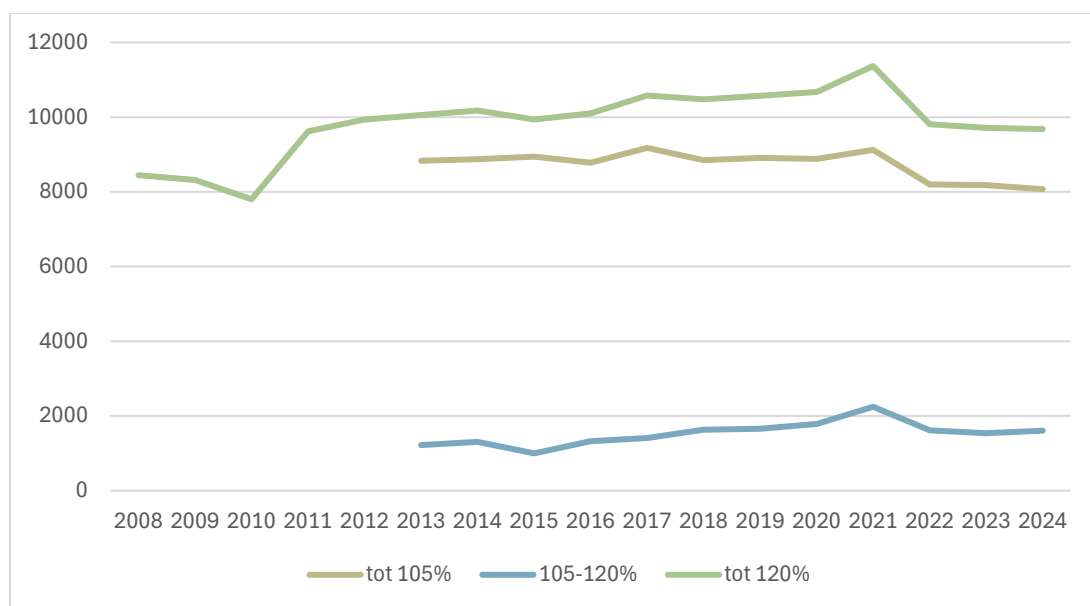
Figuur 3: Ontwikkeling Cliënten inkomensregelingen Almere (Aantallen huishoudens als aandeel van het totaal aantal huishoudens in Almere).

NB: De gegevens over de aantallen minimahuishoudens over de periode 2008-2012 zijn omgerekend naar cliëntenhuishoudens inkomensregelingen. Dit leidt voor de jaren tot 2013 tot andere aandelen cliënten inkomensregelingen dan in de rapportage over 2015 weergegeven zijn.

De figuur hieronder schetst een beeld van de ontwikkeling van het aantal cliëntenhuishoudens in Almere over de periode 2008-2024.

Figuur 4: Ontwikkeling aantal cliëntenhuishoudens gemeentelijke regelingen, 2008 -2024.

Bron: Databestanden Minima 2008-2012, databestanden Cliënten inkomensregelingen 2013-2024

1.2. Duur gebruik inkomensregelingen

Bijna zes van de tien cliënten van gemeentelijke inkomensregelingen maakt vijf jaar of langer gebruik van één of meerdere vormen van inkomensondersteuning (zie tabel en figuur). Binnen de inkomensgroep van 105% tot 120% van het sociaal minimum geldt dit voor bijna de helft van de huishoudens (45%). In de groep tot 105% van het sociaal minimum ligt dit aandeel hoger: ruim zes op de tien huishoudens (61%) ontvangt hier al vijf jaar of langer ondersteuning.

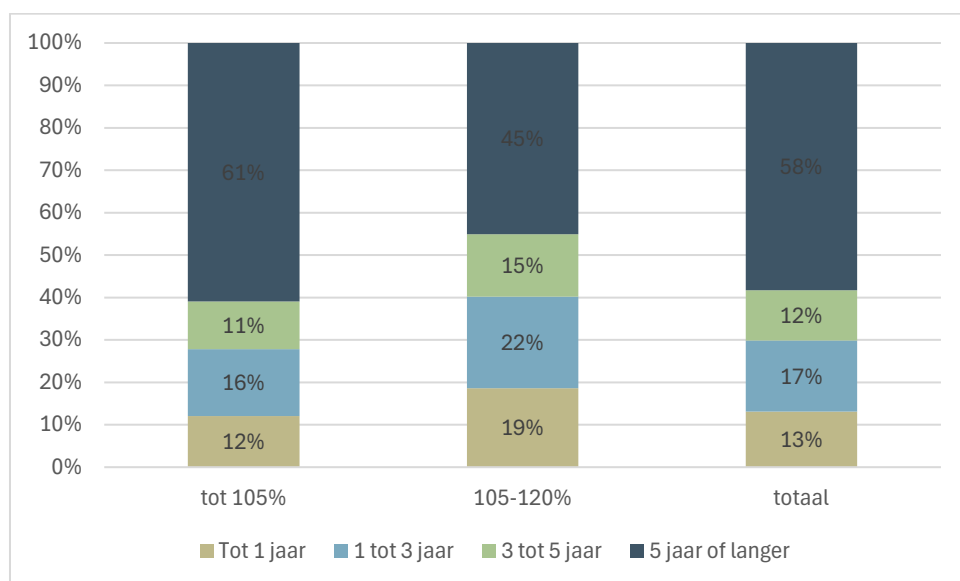
Bij een vergelijking van de duur van het gebruik van inkomensregelingen tussen 2023 en 2024 valt het volgende op. Het aantal huishoudens dat minder dan één jaar inkomensondersteuning ontving, is licht gestegen van 1.257 naar 1.272, een toename van 1,2%. Ook in de categorie van één tot drie jaar is sprake van groei: van 1.577 naar 1.619 huishoudens, een stijging van 2,6%. Daarentegen daalde het aantal huishoudens dat drie tot vijf jaar ondersteuning ontving, van 1.239 naar 1.143, een afname van 8,4%. De groep huishoudens die al vijf jaar of langer gebruik maakt van inkomensregelingen, bleef vrijwel gelijk met een minimale stijging van 5.642 naar 5.644 huishoudens.

Figuur 5: Duur gebruik inkomensregelingen 2024 (aantal huishoudens).

	Cliënten met een inkomen tot 105%	Cliënten met een inkomen van 105% - 120%	Totaal cliënten
Tot 1 jaar	973	299	1272
1 tot 3 jaar	1272	347	1619
3 tot 5 jaar	906	237	1143
5 jaar of langer	4920	724	5644
Totaal cliënten	8071	1607	9678

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere, 2024

Figuur 6: Duur gebruik inkomensregelingen 2024 (percentage huishoudens).

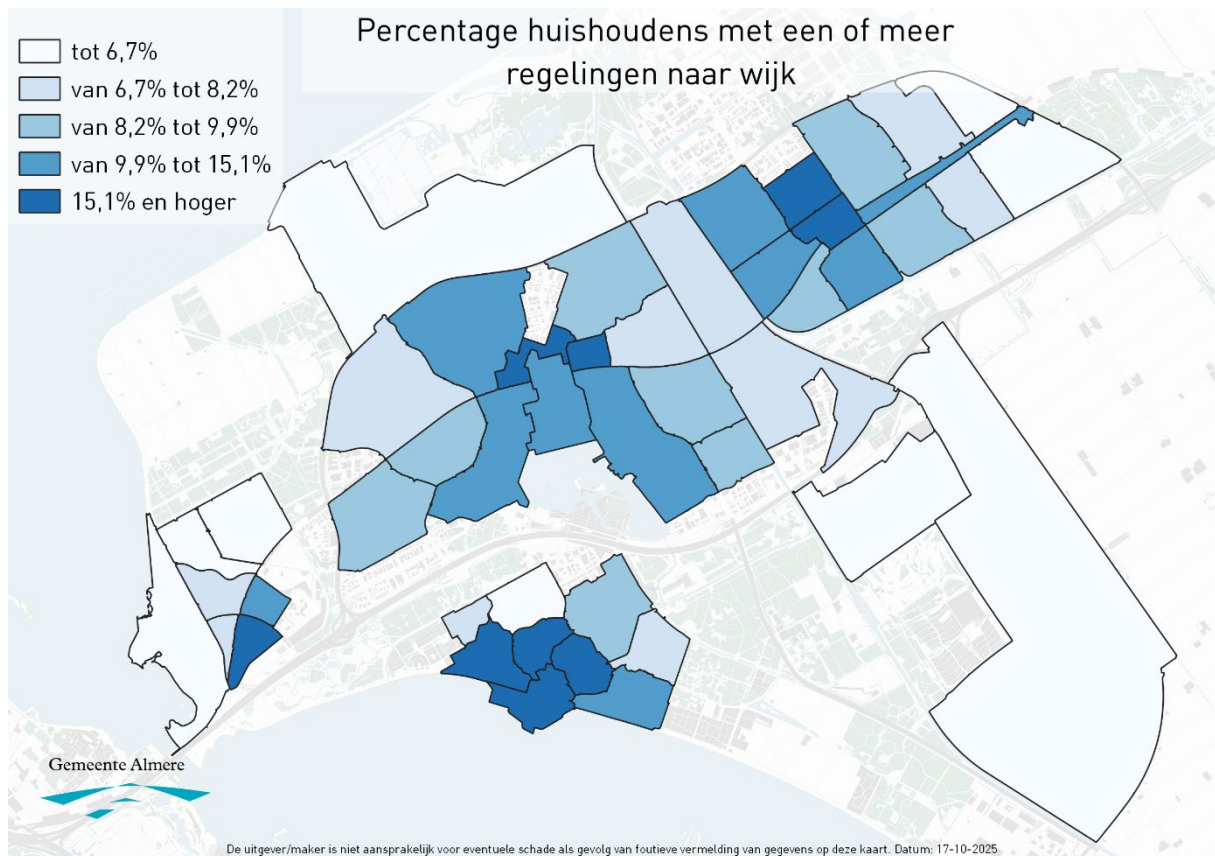

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere, 2024

1.3 Ruimtelijke spreiding cliënten inkomensregelingen

De ruimtelijke spreiding van de cliëntenpopulatie van de gemeentelijke inkomensregelingen laat zien dat concentraties zich bevinden in Almere Haven, de centra van Almere Stad en Buiten en de wijken die daaraan grenzen. Dit zijn met name de oudere wijken van Almere met relatief veel sociale huurwoningen. De wijken met relatief de meeste huishoudens in de cliëntenpopulatie zijn Staatsliedenwijk, De Wierden en De Hoven. In Oosterwold, Noorderplassen en Duin zijn relatief weinig cliënten inkomensondersteuning te vinden³. Zie Bijlage 3 voor een overzicht van het percentage cliëntenhuishoudens per wijk.

Figuur 7: Omvang cliëntenpopulatie inkomensregelingen Almere, 2024, naar wijken.

De wijken in de figuur zijn ingedeeld in 20% groepen, naar aandeel huishoudens met regelingen. Bij minder dan 10 huishoudens worden er geen gegevens op de kaart weergegeven.

Bron: Databestand cliënten inkomensregelingen Almere 2024

³ In een aantal wijken wonen in totaal 10 of minder huishoudens die gebruik maken van regelingen. Deze wijken staan niet weergegeven in de figuur of tabel.

Figuur 8: Wijken met de grootse cliëntenpopulatie inkomensregelingen Almere 2024 (aandeel van het totaal aantal huishoudens).

Wijk	Aantal cliëntenhuishoudens als aandeel van het totaal aantal huishoudens
Staatsliedenwijk	27,0%
De Wierden	22,3%
De Hoven	19,6%
Olympiakwartier Oost	18,9%
Centrum Almere Buiten	18,6%
Centrum Almere Haven	17,5%
De Werven	16,9%
Molenbuurt+Poldervlak	16,2%
Stedenwijk	14,2%
Bouwmeesterbuurt+De Vaart	12,9%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024.

Bij minder dan 10 huishoudens worden wijken niet weergegeven.

Figuur 9: Wijken met de kleinste cliëntenpopulatie inkomensregelingen Almere 2024 (aandeel van het totaal aantal huishoudens).

Wijk	Aantal cliëntenhuishoudens als aandeel van het totaal aantal huishoudens
Oosterwold	1,7%
Noorderplassen	2,0%
Duin	4,4%
Sieradenbuurt	4,4%
Columbuskwartier	4,6%
Homeruskwartier+Hogekant	4,6%
Nobelhorst	4,6%
Stripheldenbuurt	6,4%
De Gouwen	6,6%
Tussen de Vaarten Zuid+Sallandsekant	6,8%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024.

Bij minder dan 10 huishoudens worden wijken niet weergegeven.

1.4 Kenmerken cliënten inkomensregelingen Almere

Van de huishoudens die gebruikmaken van één of meerdere financiële regelingen, bestaat de helft (50%) uit eenpersoonshuishoudens. Paren met kinderen vormen 19% van de cliënten, en eenoudergezinnen 17%. Vier van de tien huishoudens van de huishoudens in de cliëntenpopulatie heeft een gezinshoofd met een leeftijd tussen de 45 en 65 jaar (40%). Van de huishoudens die gebruikmaken van één of meerdere regelingen, is bij iets meer dan de helft (54%) het gezinshoofd van migrantenafkomst. Een derde van de huishoudens (34%) heeft een gezinshoofd van Nederlandse herkomst, en 13% betreft een kind van migrant(en).

Figuur 10: Kenmerken cliënten populatie inkomensregelingen Almere 2024 (% huishoudens):
onderverdeling naar huishoudtype.

Huishoudtype	Aandeel van de cliëntenhuishoudens
Paar zonder kind	7%
Paar met kind	19%
Eenoudergezin	17%
Alleenstaande	50%
Institutioneel, overig en onbekend	5%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Figuur 11: Kenmerken cliënten populatie inkomensregelingen Almere 2024 (% huishoudens):
onderverdeling naar leeftijd gezinshoofd.

Leeftijdsgroep gezinshoofd	Aandeel van de cliëntenhuishoudens
tot 25 jaar	4%
25 tot 45 jaar	33%
45 tot 65 jaar	40%
65 en ouder	23%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Figuur 12: Kenmerken cliënten populatie inkomensregelingen Almere 2024 (% huishoudens):
onderverdeling naar herkomst gezinshoofd.

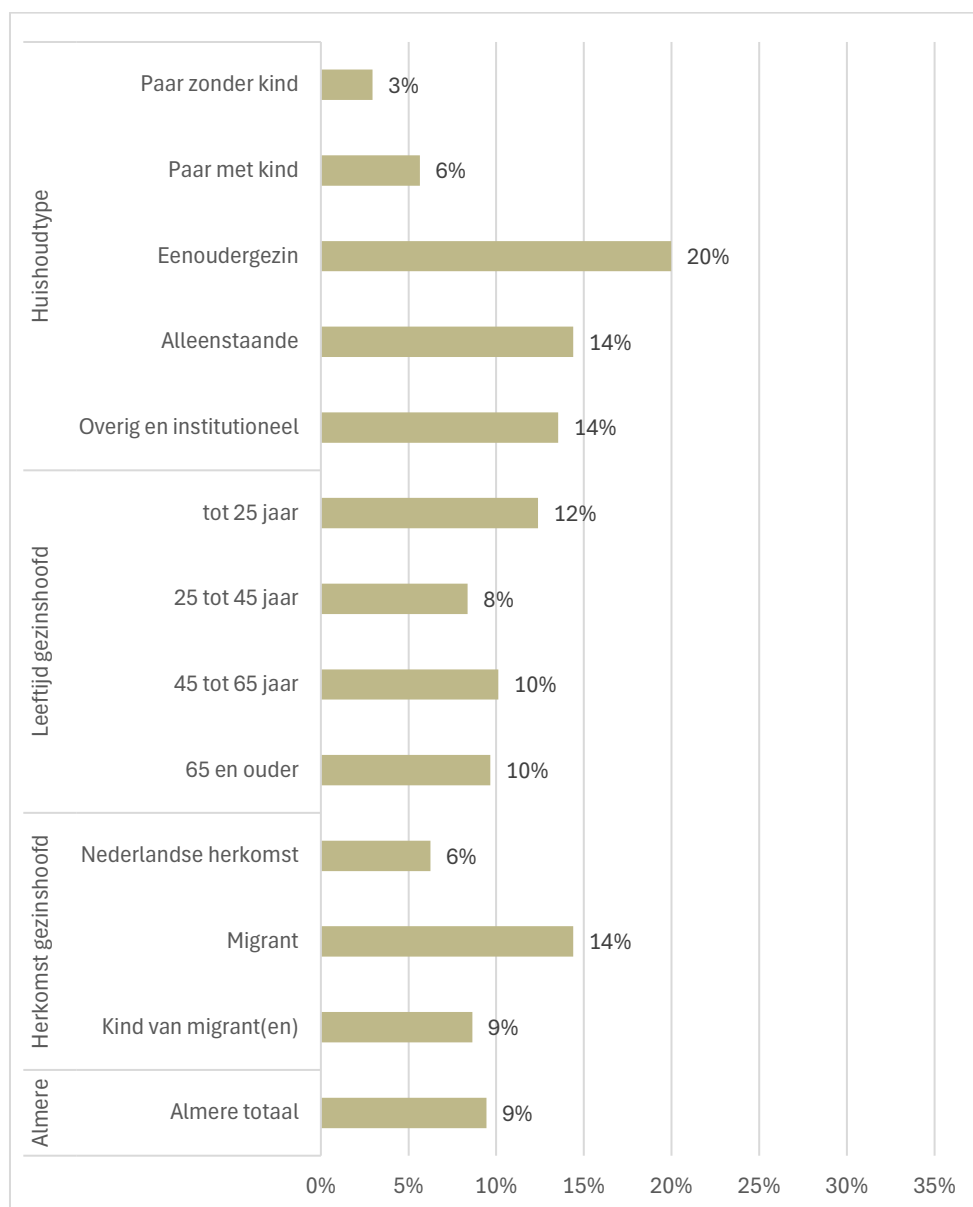
Herkomst gezinshoofd	Aandeel van de cliëntenhuishoudens
Nederlandse herkomst	34%
Migrant	54%
Kind van migrant(en)	13%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Het gebruik van de regelingen door huishoudens met verschillende eigenschappen kan ook uitgezet worden tegen hoe vaak deze huishoudens in Almere voorkomen. Als het aantal cliëntenhuishoudens binnen een subgroep uitgezet wordt tegen het totaal aantal huishoudens binnen deze subgroep is het beeld dat het gebruik van regelingen relatief vaak voorkomt onder de volgende groepen huishoudens: eenoudergezinnen, alleenstaanden, institutionele en overige huishoudens⁴ en migranten. Zie de figuur hier onder.

⁴ Bij institutionele en overige huishoudens kan gedacht worden aan personen woonachtig in zorginstellingen en huishoudens van meer dan twee generaties

Figuur 13: Omvang cliëntenpopulatie inkomensregelingen Almere 2024, naar subgroep (aandeel van het aantal huishoudens in de verschillende subgroepen).

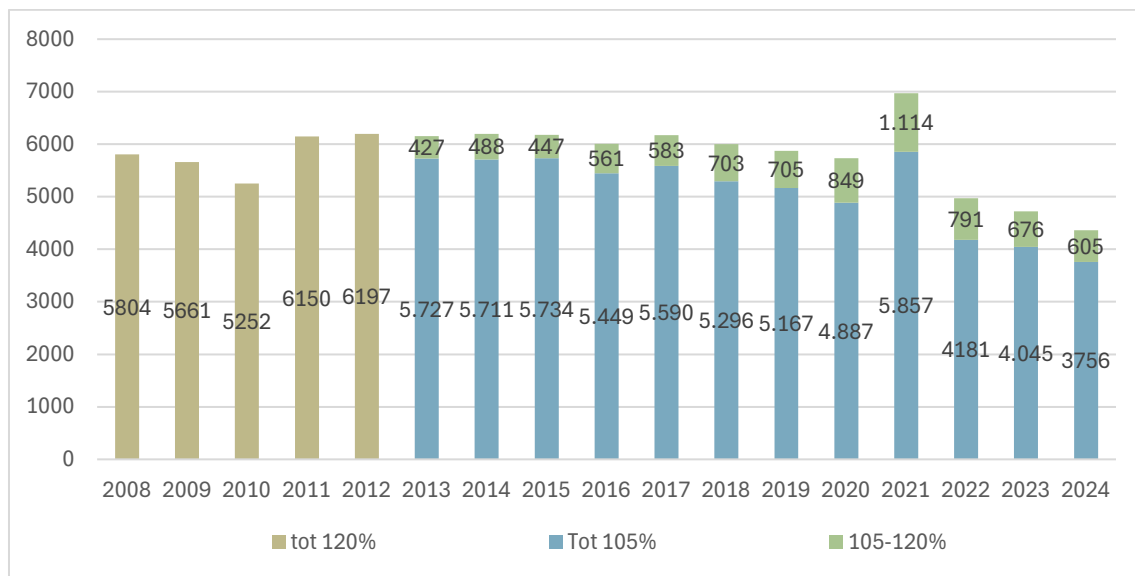

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

1.5 Kinderen in huishoudens in de cliëntenpopulatie inkomensregelingen

Het aantal kinderen tot 18 jaar dat opgroeit in een huishouden dat gebruik maakt van inkomensregelingen bedraagt in 2024 4.361 kinderen, of 9,7% van het totaal aantal kinderen in Almere. Dit aantal is lager dan in 2023 toen dit aantal 4.721 bedroeg (10,7% van het aantal kinderen). Het grootste deel van deze kinderen in huishoudens die gebruik maken van één of meerdere inkomensregelingen (cliëntenhuishoudens) behoort tot een huishouden met een inkomen op het laagste minimumniveau (tot 105% van het sociaal minimum). In 2024 geldt dit voor 86% van de kinderen in cliëntenhuishoudens. In 2023 bedroeg dit percentage eveneens 86%.

Figuur 14: Ontwikkeling aantal kinderen in huishoudens die gebruik maken van een gemeentelijke regeling 2008-2024.

Bron: Databestanden Minima 2008-2012, databestanden Cliënten inkomensregelingen 2013-2024

Figuur 15: Kenmerken kinderen in huishoudens in cliëntenpopulatie inkomensregelingen Almere 2024 (% kinderen), onderverdeling leeftijd van het kind.

Leeftijd van het kind	Aandeel van de cliëntenhuishoudens
Nul tot vier jaar	17%
Vier tot twaalf jaar	44%
Twaalf tot 18 jaar	39%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Figuur 16: Kenmerken kinderen in huishoudens in cliëntenpopulatie inkomensregelingen Almere 2024 (% kinderen), onderverdeling huishoudentype.

Huishoudtype	Aandeel van de cliëntenhuishoudens
Paar met kind	33%
Eenoudergezin	66%
Overige huishoudens waaronder institutionele huishoudens	0%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

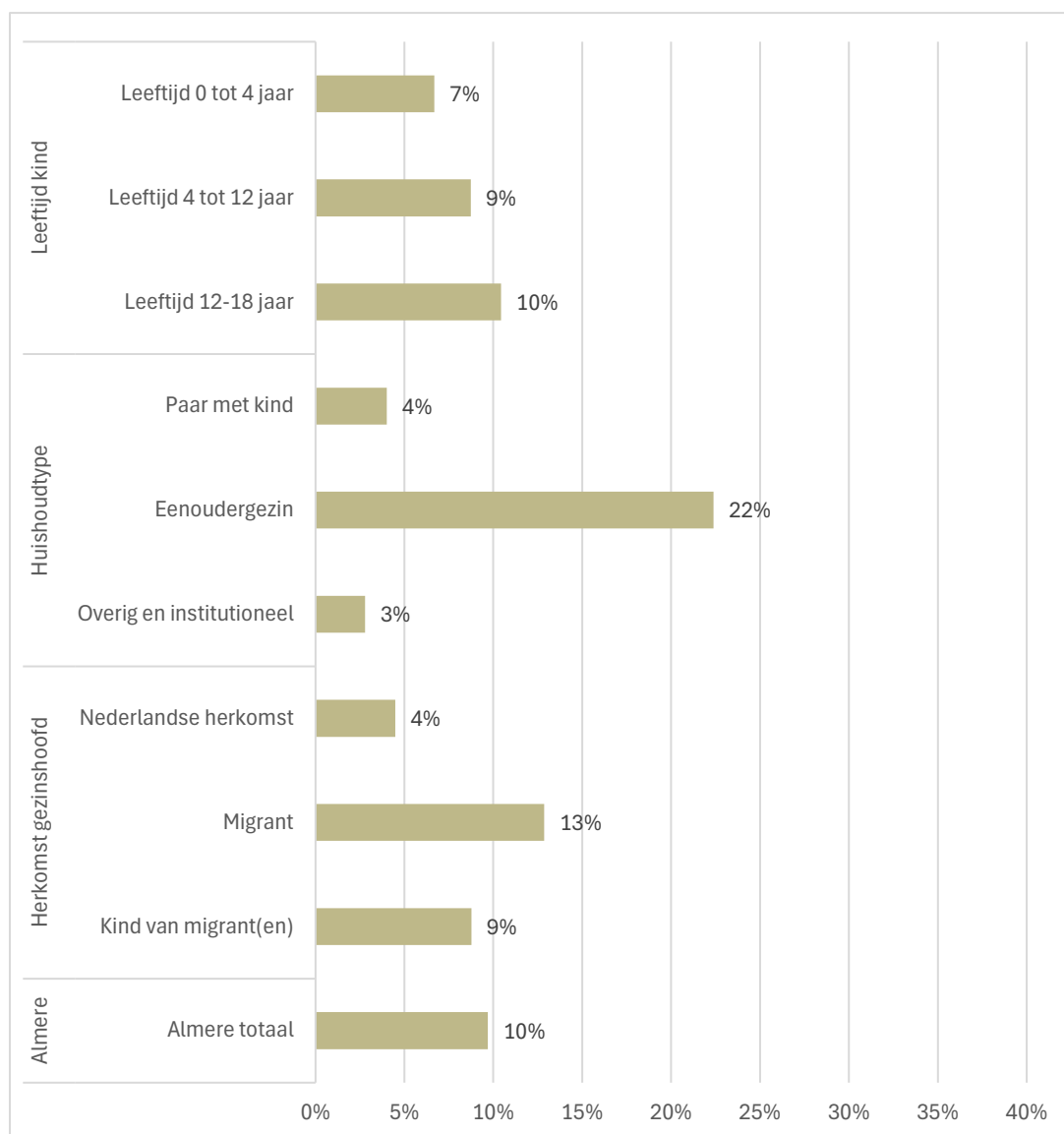
Figuur 17: Kenmerken kinderen in huishoudens in cliëntenpopulatie inkomensregelingen Almere 2024 (% kinderen), onderverdeling herkomst gezinshoofd.

Herkomst gezinshoofd	Aandeel van de cliëntenhuishoudens
Nederlandse herkomst	20%
Migrant	60%
Kind van migrant(en)	20%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Het aantal kinderen in verschillende typen huishoudens die gebruik maken van inkomensregelingen kan uitgezet worden tegen het totaal aantal kinderen binnen deze verschillende typen huishoudens. Zo behoren kinderen in eenoudergezinnen naar verhouding relatief vaak tot huishoudens die gebruik maken van één of meer inkomensregelingen (22% van de kinderen in eenoudergezinnen maakt deel uit van een cliëntenhuishouden). Het aandeel kinderen in tweeoudergezinnen dat opgroeit in een cliëntenhuishouden is juist lager dan gemiddeld. Tussen de drie leeftijdsgroepen zijn er niet zulke grote verschillen in de aandelen kinderen die behoren tot huishoudens de cliëntenpopulatie. Kinderen in huishoudens waarvan het hoofd van het huishouden een migrant is de groeien relatief vaker op in huishoudens die afhankelijk zijn van gemeentelijke inkomensondersteuning.

Figuur 18: Aandeel kinderen in huishoudens in cliëntenpopulatie inkomensregelingen Almere 2024, naar subgroep.

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

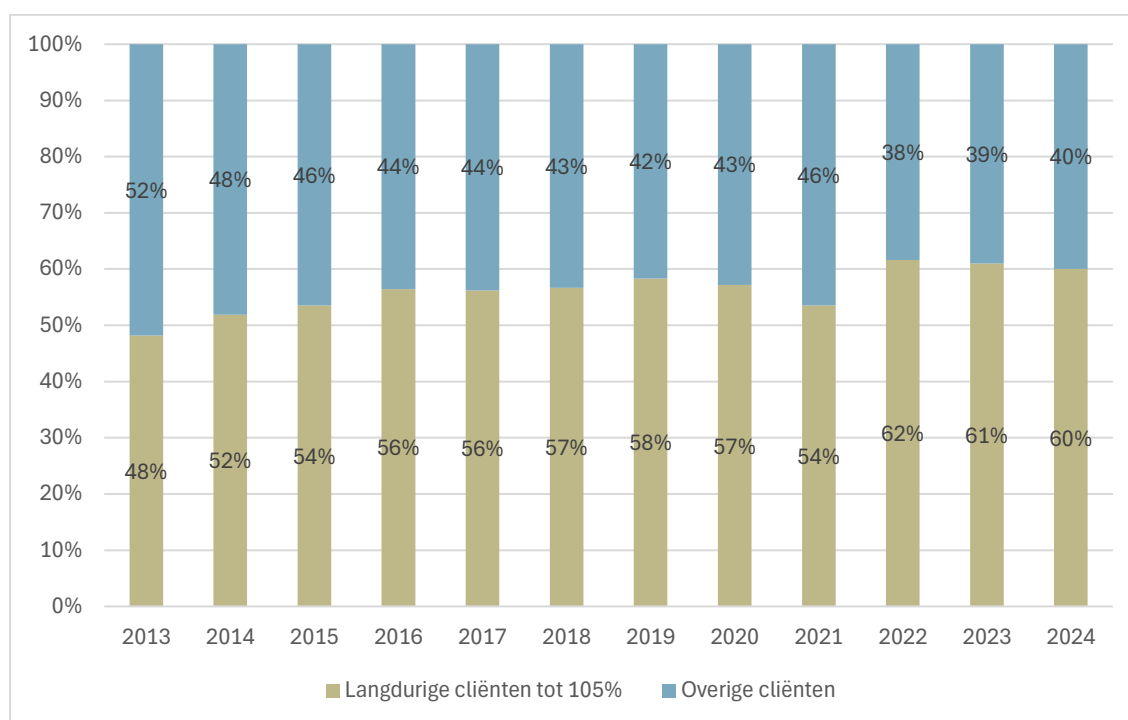
2. Langdurige cliënten inkomensregelingen Almere

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van huishoudens die langdurig cliënt zijn van de verschillende inkomensregelingen. Voor het vaststellen van langdurigheid wordt in dit hoofdstuk uitgegaan van een duur van de cliëntrelatie van inkomensregelingen van ten minste drie jaar, en van een inkomen tot 105% van het sociaal minimum. Drie jaar is een periode die ook in andere gemeenten vaak gebruikt wordt om langdurigheid van de minimumsituatie vast te stellen.

2.1 Omvang en spreiding langdurige cliëntenpopulatie

Het aantal huishoudens dat langdurig cliënt is van één of meerdere Almeerse inkomensregelingen en een inkomen heeft tot 105% van het sociaal minimum is 5.826 in 2024. Dit aantal ligt onder het aantal van 5.967 langdurige cliënten uit 2023. Het aantal langdurige cliënten betreft in totaal 5,7% van alle Almeerse huishoudens en betreft 60% van alle cliëntenhuishoudens. Zowel het aantal langdurige cliënten als aandeel van het totaal aantal cliëntenhuishoudens als het aantal langdurige cliëntenhuishoudens ten opzichte van het totaal aantal Almeerse huishoudens is hiermee in 2024 gedaald ten opzichte van 2023. Het aandeel langdurige cliënten bedroeg in 2023 5,9% van alle Almeerse huishoudens en het aantal langdurige cliënten als aandeel van alle cliëntenhuishoudens was 61%.

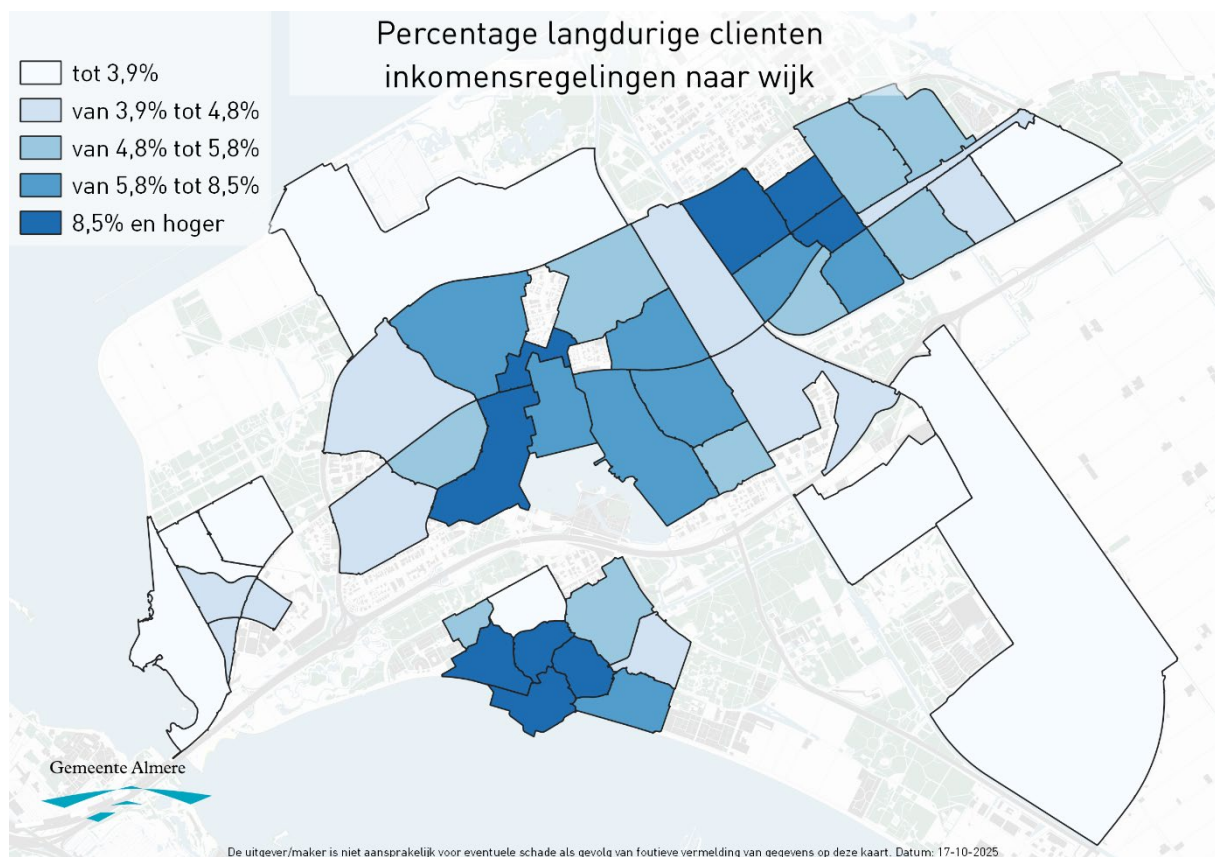
Figuur 19: Indeling cliënten inkomensregelingen Almere naar duur (% cliëntenhuishoudens).

Bron: Databestanden cliënten inkomensregelingen 2013-2024

De spreiding van de langdurige cliënten op het laagste minimumniveau over de stad komt grotendeels overeen met de spreiding van alle minimahuishoudens. Vooral de (oudere) wijken in en om de stadsdeelcentra hebben een relatief grote langdurige cliëntenpopulatie. Van alle wijken bevinden naar verhouding de meeste langdurige cliënten met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum zich in Staatsliedenwijk, De Wierden, De Hoven en De Werven. In deze wijken heeft rond de 11,5% of meer van de huishoudens drie jaar of langer een inkomen op het laagste minimumniveau⁵. Zie Bijlage 3 voor een overzicht van het percentage langdurige cliëntenhuishoudens tot 105% sociaal minimum per wijk.

Figuur 20: Omvang populatie langdurige cliënten inkomensregelingen Almere, 2024 naar wijken. De wijken in de figuur zijn ingedeeld in 20% groepen, naar het aandeel langdurige cliënten.

*Bij minder dan 10 huishoudens worden er geen gegevens op de kaart weergegeven.
Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024*

⁵ In een aantal wijken wonen in totaal 10 of minder huishoudens die langdurig gebruik maken van regelingen. Deze wijken staan niet weergegeven in de figuur.

2.2 Kenmerken langdurige cliënten inkomensregelingen

Ruim de helft van de langdurige cliënten met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum is alleenstaand (52%). Eenoudergezinnen (18%) en tweeoudergezinnen (19%) maken beide bijna een vijfde van de cliëntenpopulatie uit. De meeste langdurige cliënten hebben een gezinshoofd tussen de 45 en 65 jaar (45%). Daarnaast is het gezinshoofd bij 28% van de langdurige cliënten tussen de 25 en 45 jaar, bij 26% 65 jaar of ouder, en bij slechts 1% jonger dan 25 jaar. Verder heeft ruim de helft van deze huishoudens een migrant als gezinshoofd (57%).

Figuur 21: Kenmerken langdurige cliënten populatie met inkomen tot 105% van het sociaal minimum, Almere 2024, onderverdeling huishoudentype.

Huishoudtype	Aandeel langdurige cliëntenhuishoudens
Paar zonder kinderen	8%
Paar met kinderen	19%
Eenoudergezin	18%
Alleenstaande	52%
Overig & Institutioneel	4%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Figuur 22: Kenmerken langdurige cliënten populatie met inkomen tot 105% van het sociaal minimum, Almere 2024, onderverdeling leeftijd gezinshoofd.

Leeftijd gezinshoofd	Aandeel langdurige cliëntenhuishoudens
tot 25 jaar	1%
25 tot 45 jaar	28%
45 tot 65 jaar	45%
65 en ouder	26%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

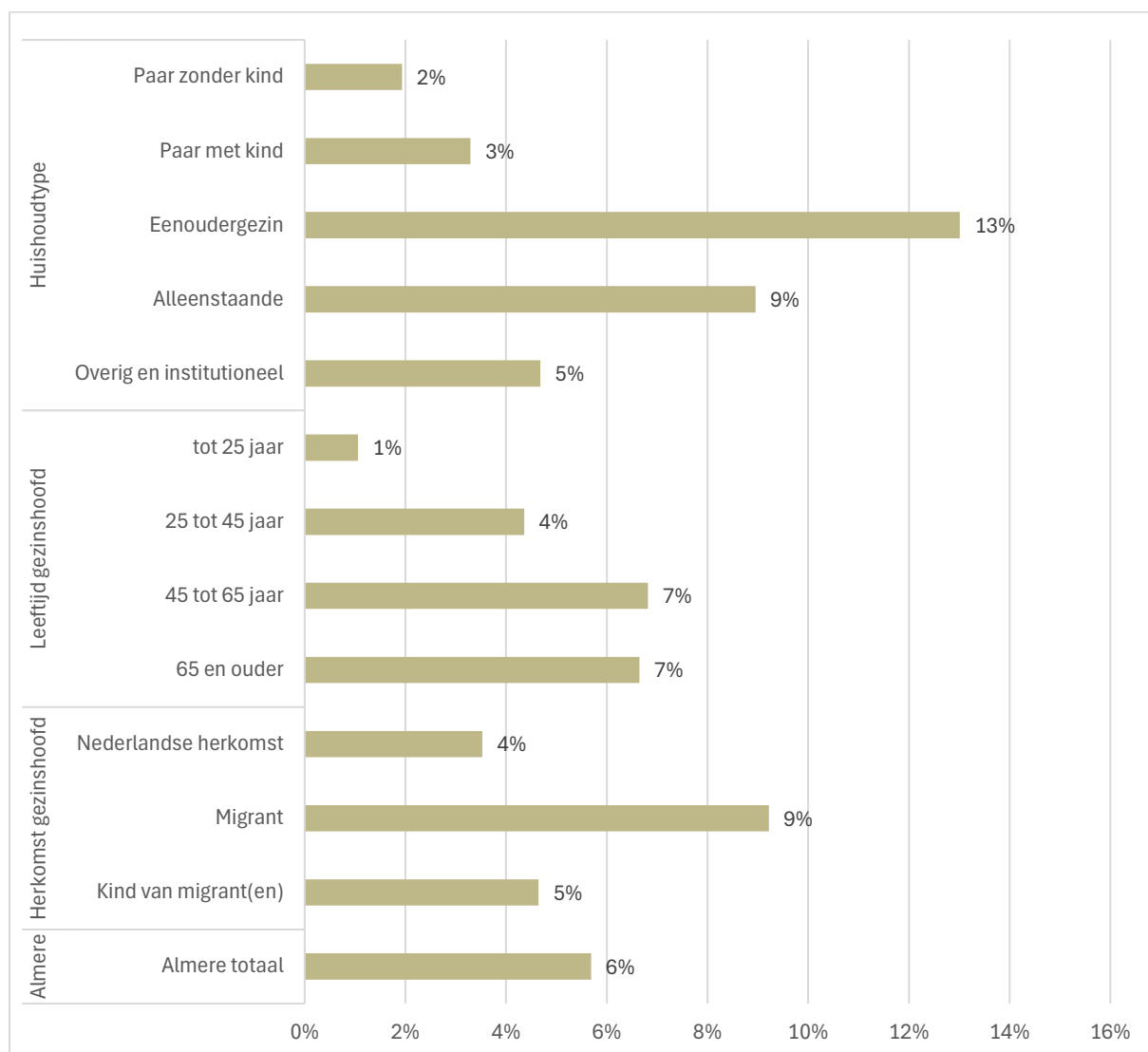
Figuur 23: Kenmerken langdurige cliënten populatie met inkomen tot 105% van het sociaal minimum, Almere 2024, onderverdeling migratieachtergrond gezinshoofd.

Migratieachtergrond gezinshoofd	Aandeel langdurige cliëntenhuishoudens
Nederlandse herkomst	32%
Migrant	57%
Kind van migrant(en)	11%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Het aantal langdurige cliëntenhuishoudens in de verschillende subgroepen kan ook uitgezet worden tegen het totale aantal Almeerse huishoudens binnen deze groepen. Op deze manier weergegeven wordt duidelijk dat het aandeel langdurige cliëntenhuishoudens naar verhouding hoog is onder eenoudergezinnen, alleenstaanden en onder huishoudens met een migrant als gezinshoofd.

Figuur 24: Omvang langdurige cliëntenpopulatie met inkomen tot 105% Almere 2024, naar subgroep (% huishoudens).

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

2.3 Kinderen in huishoudens in de langdurige cliëntenpopulatie inkomensregelingen

Het aantal kinderen dat tot een huishouden behoort dat langdurig cliënt is en een inkomen heeft tot 105% van het sociaal minimum, is 2.722 kinderen in 2024. Dit komt neer op 5,5% van alle minderjarige kinderen in Almere. Dit is een daling ten opzichte van 2023. Toen betrof het 2.917 kinderen, wat neerkwam op 6,0% van alle minderjarige kinderen. Van de kinderen die opgroeien in een huishouden dat langdurig gebruik maakt van één of meerdere inkomensregelingen is een kleine helft (44%) 4 tot 12 jaar oud. Vier van de tien kinderen in deze situatie zijn 12 tot 18 jaar oud (42%). Iets meer dan twee derde van de kinderen die opgroeien in een huishouden dat langdurig een laag inkomen heeft, groeit op in een eenoudergezin (70%). Van de kinderen die opgroeien in een huishouden met een langdurig laag inkomen wonen iets meer dan zes van de tien in een huishouden met een migrant als gezinshoofd (62%).

Figuur 25: Kenmerken kinderen in huishoudens in de langdurige cliëntenpopulatie met inkomen tot 105% van het sociaal minimum Almere 2024, onderverdeling leeftijd kind.

Leeftijd van het kind	Aandeel van de langdurige cliëntenhuishoudens
0 tot 4 jaar	14%
4 tot 12 jaar	44%
12 tot 18 jaar	42%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Figuur 26: Kenmerken kinderen in huishoudens in de langdurige cliëntenpopulatie met inkomen tot 105% van het sociaal minimum Almere 2024, onderverdeling huishoudentype.

Huishoudtype	Aandeel van de langdurige cliëntenhuishoudens
Paar met kind	30%
Eenoudergezin	70%
Overige huishoudens waaronder institutionele huishoudens	0%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Figuur 27: Kenmerken kinderen in huishoudens in de langdurige cliëntenpopulatie met inkomen tot 105% van het sociaal minimum Almere 2024, onderverdeling herkomst gezinshoofd.

Herkomst	Aandeel van de langdurige cliëntenhuishoudens
Nederlandse herkomst	18%
Migrant	62%
Kind van migrant(en)	20%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

3. Gebruik van inkomensregelingen

In dit hoofdstuk komt het gebruik van inkomensondersteunende maatregelen aan de orde. De informatie is gebaseerd op analyse van de onderstaande registraties.

Inkomensregeling	Doelgroep	Ingedeeld in inkomenscategorie in onderzoeksbestand
Algemene bijstand (uitkering Participatiewet, voorheen Wet werk en bijstand)	Huishoudens jonger dan de AOW-leeftijd, met onvoldoende inkomen of vermogen om van te leven.	Tot 105%
Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO)	Pensioengerechtigde huishoudens met een inkomen dat lager is dan het sociaal minimum (meestal bij onvolledige AOW).	Tot 105%
Bijzondere Bijstand	Huishoudens met een laag inkomen, met noodzakelijke kosten in een bijzondere situatie zonder dat daarvoor een voorliggende voorziening beschikbaar is.	105%-120%, als geen gebruik van regeling waarvoor categorie tot 105% geldt
Individuele inkomenstoelage (voor 2015: Langdurigheidstoelage)	Huishoudens met een hoofd tussen 23 jaar en de AOW-leeftijd, die gedurende 5 jaar of langer een inkomen hebben tot het sociaal minimum.	Tot 105%
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen	Huishoudens met een inkomen tot het sociaal minimum.	Tot 105%
Woonlastenfonds	Huishoudens met huurtoeslag waarop een kwaliteitskorting* is toegepast, die gedurende 3 jaar of langer een inkomen hebben tot het sociaal minimum, waarvan ze 1 jaar een inkomen mogen hebben gehad tot 120% van het sociaal minimum.	Tot 105%
Collectieve ziektekostenverzekering minima	Huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.	105%-120%, als geen gebruik van regeling waarvoor categorie tot 105% geldt

* Boven de kwaliteitskortingsgrens moet de klant zelf bijdragen in de hoge huur en dekt de huurtoeslag niet volledig de meerkosten.

Toelichting inkomenscategorieën / minimumniveaus:

In het onderzoeksbestand zijn alle Almeerse huishoudens ingedeeld in drie inkomenscategorieën: 1. tot 105% van het sociaal minimum, 2. 105%-120% van het sociaal minimum en 3. meer dan 120% van het sociaal minimum:

- Er is gekozen voor de grens van 105% (in plaats van 100%) aangezien ouderen met een inkomen op bijstandsniveau door belastingregels op een inkomen van 105% van het sociaal minimum uitkomen. De overige huishoudens die de betreffende inkomensregelingen gebruiken hebben wel een inkomen tot 100% van het sociaal minimum, maar de groep ouderen is te klein om er een aparte categorie voor te maken.

- Er is gekozen voor de grens van 120% aangezien mensen tot ongeveer die grens aanspraak kunnen maken op Bijzondere bijstand.⁶ Bij huishoudens met alleen de Collectieve ziektekostenverzekering minima is gekozen om die ook onder de tweede categorie te laten vallen, aangezien niet vastgesteld kan worden of ze onder of boven 105% en onder of boven 120% van het sociaal minimum zitten. Bovendien is voor een aparte categorie 120%-130% het aantal huishoudens te klein.
- Huishoudens die in de derde categorie vallen maken geen gebruik van de inkomensregelingen. Bij dit onderzoek wordt er vanuit gegaan dat deze huishoudens een inkomen hebben dat hoger ligt dan 120% van het sociaal minimum.

3.1 Gebruik regelingen

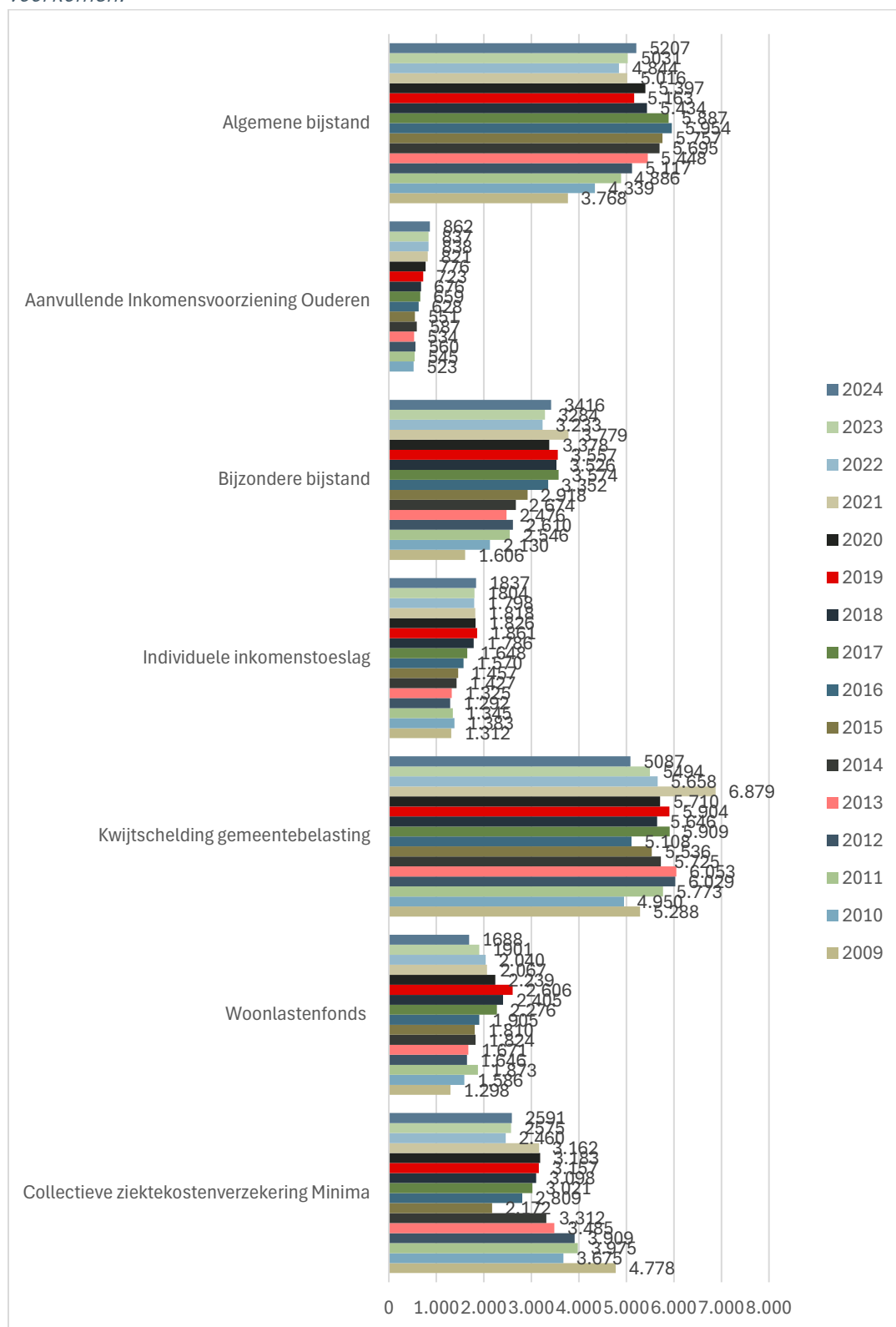
In 2024 maken 9.678 huishoudens gebruik van één of meerdere gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen (inclusief AIO, uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank). Dit is lager dan in 2023, toen dat aantal 9.715 bedroeg.

In 2024 is het gebruik van vier regelingen toegenomen, één regeling is vrijwel gelijk gebleven en twee regelingen zijn gedaald ten opzichte van 2023. De toename betreft de individuele inkomenstoeslag (+1,8%), de bijzondere bijstand (+3,8%), de aanvullende inkomensvoorziening ouderen (+2,9%) en de algemene bijstand (+3,4%). De collectieve ziektekostenverzekering minima bleef nagenoeg gelijk. Het gebruik van kwijtschelding (-8,0%) en met name het woonlastenfonds (-12,6%) is daarentegen aanzienlijk afgenomen⁷.

⁶ Bijzondere bijstand wordt toegekend afhankelijk van de financiële draagkracht van het huishouden. Het komt niet vaak voor dat huishoudens die bijzondere bijstand krijgen een inkomen hebben hoger dan 120% van het sociaal minimum.

⁷ De gemeente registreert sinds een aantal jaar het gebruik van het woonlastenfonds niet altijd meer met behulp van een koppelbaar identificatienummer. Als dit het geval is, kan het gebruik van het fonds niet in deze rapportage weergegeven worden. Dit zou (deels) een verklaring kunnen zijn voor de afname van het gebruik.

Figuur 28: *Gebruik inkomensregelingen Almere 2009-2024 (aantal huishoudens)*⁸ NB: De onderstaande aantallen zijn gegevens op huishoudniveau. Per huishouden kunnen meerdere cliënten voorkomen.

Bron: Databestanden Cliënten inkomensregelingen Almere 2013-2024, minimabestanden 2009-2012

⁸ Gegevens over het gebruik van kwijtschelding zijn voor de jaren 2015 -2023 aangepast op basis van meer recente gegevens.

Binnen de cliëntenpopulatie inkomensregelingen die gebruik maken van regelingen die gelden voor inkomens tot 105% sociaal minimum worden in 2024 de regelingen de Kwijtschelding gemeentebelastingen en de Algemene bijstand het meest gebruikt. In totaal 63% van de cliëntenpopulatie met een inkomen tot 105% maakte gebruik van de Kwijtschelding gemeentebelastingen en 65% van de Algemene bijstand. In 2024 is ten opzichte van 2023 vooral het aandeel huishoudens dat gebruik maakt van de Algemene Bijstand binnen deze groep gestegen. Binnen de huishoudens met een inkomen tussen de 105% en 120% van het sociaal minimum uit de cliëntenpopulatie maakt het grootste deel (60%) van de huishoudens gebruik van de Bijzondere bijstand en vier van de tien huishoudens (43%) maakt (daarnaast) gebruik van de Collectieve ziektekostenverzekering minima. Het gebruik van de Bijzondere bijstand binnen cliëntenhuishoudens met een inkomen van 105-120% is hiermee in 2024 afgenomen ten opzichte van 2023, het gebruik van de ziektekostenverzekering is gelijk gebleven. De overige regelingen; Algemene bijstand, het Woonlastenfonds, Individuele inkomenstoelage en Aanvullende bijstand voor Ouderen kunnen alleen gebruikt worden door huishoudens op het laagste minimumniveau.

Figuur 29: Gebruik inkomensregelingen Almere 2023, 2024 [% cliëntenhuishoudens].

	Tot 105%	Tot 105%	105% tot 120%	105% tot 120%	Alle cliënten	Alle cliënten
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Algemene Bijstand	62%	65%	-	-	52%	54%
Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen	10%	11%	-	-	9%	9%
Bijzondere Bijstand	29%	30%	61%	60%	34%	35%
Individuele inkomenstoelage	22%	23%	-	-	19%	19%
Kwijtschelding gemeentebelasting	67%	63%	-	-	57%	53%
Woonlastenfonds	23%	21%	-	-	20%	17%
Collectieve ziektekostenverzekering minima	23%	24%	43%	43%	27%	27%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2023, 2024

3.2 Stapeling gebruik regelingen

Binnen de cliëntenpopulatie van inkomensregelingen verschilt het gebruik van het aantal regelingen. Het aandeel huishoudens dat één regeling gebruikt is 40%, en het aandeel dat er twee gebruikt is 26%. Het percentage cliëntenhuishoudens dat gebruik maakt van één regeling is hiermee in 2024 licht toegenomen ten opzichte van 2023. In dat jaar maakte nog 39% van de cliëntenhuishoudens gebruik van één regeling. In totaal 52 huishoudens maken in 2024 gebruik van zes van de zeven inkomensregelingen. Dit komt neer op 1% van de cliëntenpopulatie. Geen enkel huishouden kan beroep doen op alle zeven inkomensregelingen. Dat komt doordat de AIO-regeling (Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen) bestemd is voor personen boven de pensioengerechtigde leeftijd, terwijl de bijstand bestemd is voor personen onder deze leeftijd. De doelgroepen van deze regelingen sluiten elkaar uit.

Figuur 30: Stapeling gebruik inkomensregelingen 2024.

Aantal inkomensregelingen	Aantal huishoudens	Percentage cliëntenhuishoudens
1	3894	40%
2	2533	26%
3	1810	19%
4	959	10%
5	430	4%
6	52	1%

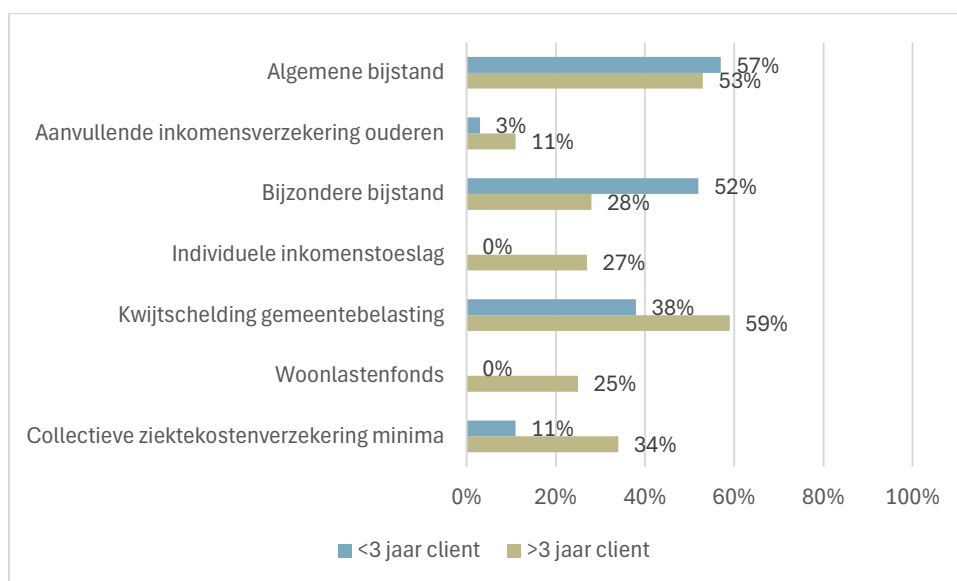
Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Van de huishoudens die één regeling gebruiken, gebruikt 23% de Kwijtschelding gemeentebelastingen, 27% Algemene bijstand, 23% Bijzondere bijstand en maakt 17% gebruik van de Collectieve ziektekostenverzekering.

3.3. Gebruik regelingen naar duur cliëntrelatie

Het gebruik van de Aanvullende Inkomensverzekering Ouderen, de Collectieve ziektekostenverzekering en de Kwijtschelding gemeentebelasting is bij langdurige cliënten (soms fors) hoger dan onder huishoudens met een cliëntrelatie korter dan drie jaar. Van de Bijzondere bijstand maken juist meer huishoudens met een korte cliëntrelatie gebruik. De Individuele inkomenstoelage en het Woonlastenfonds zijn bestemd voor huishoudens die langdurig van een minimuminkomen moeten rondkomen. Niet-langdurige cliënten kunnen hier geen gebruik van maken. In 2024 maken cliënten die korter dan drie jaar cliënt zijn vaker gebruik van algemene bijstand (57%) dan cliënten die langer dan drie jaar cliënt zijn (53%). In 2023 was dit omgekeerd: 50% bij de kortdurende groep tegenover 53% bij de langdurige groep.

Figuur 31: Gebruik inkomensregelingen Almere 2024, naar duur cliëntrelatie (% huishoudens van betreffend inkomensniveau).

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

3.4 Dieper in op het gebruik van Bijzondere bijstand

Deze paragraaf geeft een overzicht van het gebruik van de Bijzondere bijstand.

In 2024 hebben 3.658 cliënten in 3.416 huishoudens bijzondere bijstand ontvangen van de gemeente. Het aantal cliënten was hiermee 4% hoger dan in 2023 toen 3.527 cliënten gebruik maakten van bijzondere bijstand. Het totaal uitkeerde bedrag in 2024 bedroeg € 7.234.181; een stijging van 14% ten opzichte van 2023 (uitgekeerd bedrag in 2023; € 6.337.029). Het gemiddelde uitkeerde bedrag per cliënt bedroeg € 1.978 in 2024 en was daarmee 10% hoger dan het gemiddeld uitkeerde bedrag van € 1.797 uit 2023.

Ruim zeven van de tien cliënten hebben in 2024 één soort bijzondere bijstand gekregen (72%). Bijna een kwart van de cliënten ontvangt twee soorten bijzondere bijstand (23%). In 2023 maakte 74% gebruik van één soort, en 19% gebruik van twee soorten bijzondere bijstand.

Figuur 32: Stapeling gebruik Bijzondere bijstand.

Aantal soorten bijzondere bijstand	Aantal cliënten bijzondere bijstand	Aandeel cliënten (% unieke cliënten)
1	2.626	72%
2	841	23%
3	160	4%
4 of meer	31	1%
Totaal	3.658	100%

Bron: Databestand Bijzondere bijstand Almere, 2024, bewerking O&S Almere

Zowel in termen van het aantal cliënten als in termen van het bedrag, is in 2024 in Almere het meest gebruik gemaakt van de vergoeding voor bewindvoeringskosten. In totaal 59% van de unieke cliënten bijzondere bijstand maakten hier (ook) gebruik van. De kosten ten behoeve van bewindvoering bedroegen hiermee in 2024 56% van de uitgaven. In 2023 maakten 64% van de unieke cliënten Bijzondere bijstand (ook) gebruik van bewindvoering, wat stond voor 62% van de kosten voor dat jaar.

De hoogste vergoedingen per cliënt worden gemiddeld betaald ten behoeve van de aanvullende bijstand van personen jonger dan 21 jaar. In 2023 waren de kosten per cliënt ten behoeve van kinderopvang ook relatief hoog. Deze gemiddelde kosten per cliënt zijn in 2024 fors lager. Het gaat echter over een beperkt aantal cliënten, wat dit verschil lastig te duiden maakt.

Figuur 33: Overzicht gebruik Bijzondere Bijstand 2024

	Clënten bijzondere bijstand (aantal)	Aandeel clënten (% unieke clënten)	Bedrag	Aandeel bedrag (% totaal)	Gem.bedrag per cliënt
<i>Bewindvoeringskosten</i>	2164	59%	€ 4.015.111	56%	€ 1.855
<i>Kosten inrichting/huisraad</i>	327	9%	€ 955.523	13%	€ 2.922
<i>Rente/Aflossing schulddelging</i>	624	17%	€ 485.001	7%	€ 777
<i>Aanvullende bijstand < 21</i>	92	3%	€ 452.693	6%	€ 4.921
<i>Overige kosten</i>	444	12%	€ 388.166	5%	€ 874
<i>Woonkosten</i>	98	3%	€ 273.958	4%	€ 2.795
<i>Levensonderhoud en - gebeurtenissen</i>	56	2%	€ 128.585	2%	€ 2.296
<i>Rechtsbijstand</i>	413	11%	€ 121.659	2%	€ 295
<i>Financieel gerelateerde kosten</i>	162	4%	€ 100.993	1%	€ 623
<i>Toeslagen</i>	278	8%	€ 100.677	1%	€ 362
<i>Verhuiskosten</i>	74	2%	€ 73.888	1%	€ 998
<i>Overige kosten woonvoorziening</i>	32	1%	€ 64.267	1%	€ 2.008
<i>(Para) medische kosten</i>	81	2%	€ 50.627	1%	€ 625
<i>Dieet- en maaltijdskosten</i>	x	0%	x	0%	€ 1.311
<i>Vervoers- en reiskosten</i>	23	1%	€ 11.133	0%	€ 484
<i>Kinderopvang</i>	x	0%	x	0%	€ 795
<i>Terug boeking ontvangst</i>	35	1%	-€ 4.676	0%	-€ 134
	3.658 (unieke clënten)		€ 7.234.181		

Bron: Databestand Bijzondere bijstand Almere, 2024 bewerking O&S Almere. Bij minder dan 10 cliënten wordt het aantal niet vermeld maar wordt 'x' weergegeven. Ook het totaalbedrag ontbreekt dan.

3.5 Kindgerelateerde fondsen

Verschiedende organisaties proberen in Almere om de ontplooiingskansen van kinderen uit minimahuishoudens te vergroten. Dit doen ze bijvoorbeeld door deelname aan culturele activiteiten of lidmaatschap van een sportvereniging mogelijk te maken, of te voorzien in noodzakelijke spullen.

Figuur 34: Kindgerelateerde fondsen 2020-2024.

		2020	2021	2022	2023	2024
Jeugdfonds Sport en Cultuur	Sportparticipatie	1.079	1.136	1.158	1.206	1.340
	Zwemles	419	361	708	807	884
	Cultuurparticipatie	345	275	269	262	250
Kindervakantieland	Vakantie	100	100	140	150	150
Stichting Weekje Weg (bereikte gezinnen)	Vakantie	18	18	18	18	18
Totaal		1.961	2.293	2.293	2.443	2.642

Bron: Afdeling Werk en Inkomen gemeente Almere

4. Schulden

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van huishoudens die cliënt zijn van de Almeerse schuldenaanpak. Vanaf 1 januari 2013 is een aanpak van schuldenproblematiek van start gegaan in Almere¹⁴, waarin niet meer gesproken wordt over schuldhelpverlening, maar over schulddienstverlening (SDV). Met deze aanpak wil de gemeente Almere (een perspectief op) maatschappelijke participatie van mensen met schulden bevorderen door hun financiële zelfredzaamheid te stimuleren. Daarnaast wil de gemeente onnodige maatschappelijke kosten als gevolg van schuldenproblematiek bij inwoners voorkomen. Binnen de aanpak van schuldenproblematiek worden, afhankelijk van de persoonlijke situatie, twee mogelijke resultaten nagestreefd:

1. een duurzame schuldenvrije toekomst;
2. een toekomst waarin de schuldenlast duurzaam gestabiliseerd is.

Het gevolg hiervan is dat de gemeente accepteert dat er een groep schuldenaren is voor wie een schuldenvrije toekomst niet op korte termijn (en in sommige gevallen zelfs nooit) is weggelegd. De interventies die geboden worden om de schuldenlast duurzaam te stabiliseren worden met 'ondersteuning bij schuldstabilisatie' (OSS) aangeduid. Het traject OSS wordt uitgevoerd door Almeerse zorgaanbieders en gecoördineerd door Maatwerk-OSS (De Schoor). De screening, adviesgesprekken en de SDV- trajecten worden uitgevoerd door een door de gemeente gecontacteerde schulddienstverlener.

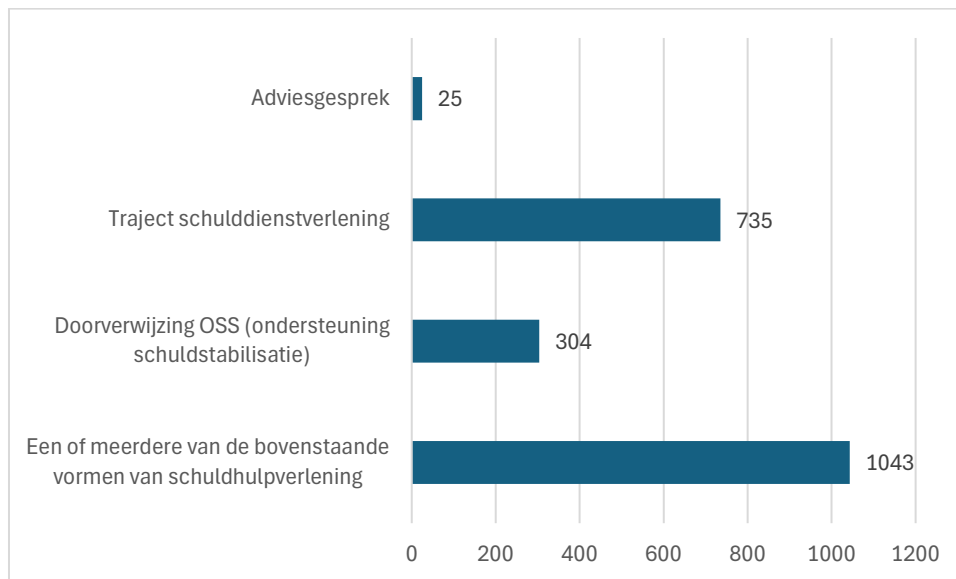
4.1 Omvang cliëntenpopulatie schuldenaanpak

Huishoudens die budgetproblemen hebben kunnen zich voor advies wenden tot de gecontracteerde schulddienstverlener, waarna een intakegesprek wordt gevoerd. Vervolgens wordt door deze organisatie bekeken of de cliënt een schulddienstverleningstraject kan volgen, of dat voor nu ondersteuning bij het stabiliseren van de schulden een betere oplossing is. De uitkomst kan ook zijn dat het bij een adviesgesprek blijft.

In totaal zijn 1.043 unieke Almeerse huishoudens cliënt (geweest) bij de schulddienstverleningsorganisatie in 2024⁹. Dit betreft 1,0% van alle Almeerse huishoudens. Deze 1.043 huishoudens hebben in 2024 gezamenlijk 1.064 trajecten gevolgd, dit betekent dat ze gebruik hebben gemaakt van schulddienstverlening, een doorverwijzing naar ondersteuning bij schuldstabilisatie en/ of advies ontvangen hebben. Het allergrootste deel van de huishoudens die een traject in 2024 volgen of gevolgd hebben, volgt één traject.

⁹ Cijfers kunnen afwijken van de jaarverslagen van de aanbieder van schulddienstverlening, aangezien daarin om aantallen cliënten gaat en in deze rapportage over huishoudens. Per huishouden kunnen meerdere cliënten voorkomen

Figuur 35: Typen schulddienstverlening verleend door de gecontracteerde schulddienstverleningsorganisatie in 2024 (aantal huishoudens).

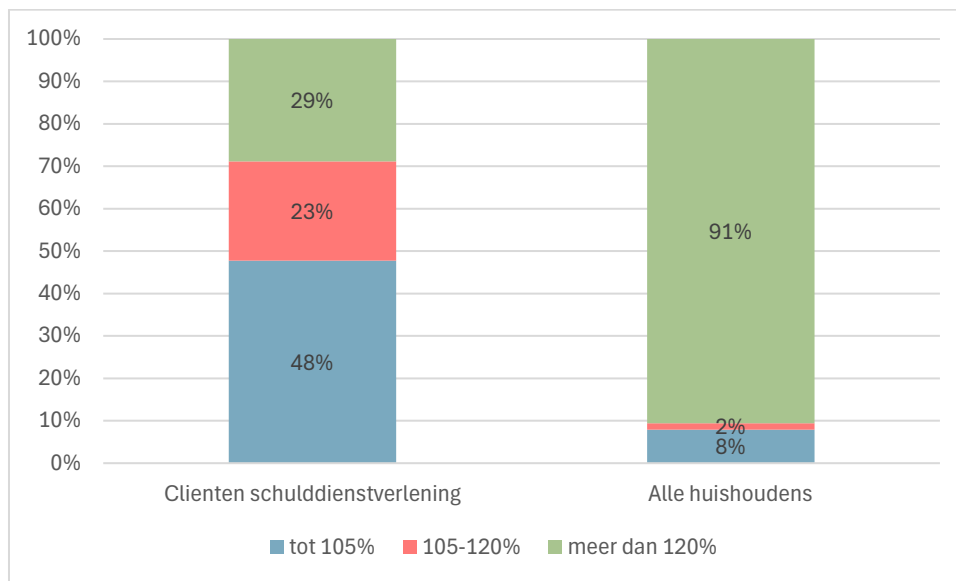
NB: Cijfers kunnen afwijken van de jaarverslagen van de uitvoeringsorganisatie zelf, aangezien daarin om aantallen cliënten gaat en in deze rapportage over huishoudens. Per huishouden kunnen meerdere cliënten voorkomen.

Van de huishoudens die in 2024 één of meerdere trajecten gevolgd hebben, heeft het merendeel (69%) een traject gevolgd gericht op schulddienstverlening. Een kleiner deel van de trajecten (29%) is gericht op ondersteuning van schuldstabilisatie. Een beperkt aandeel van de trajecten in 2024 betrof advies (2%).

In 2023 waren 1.205 Almeerse huishoudens cliënt bij de schulddienstverleningsorganisatie; 1,2% van alle Almeerse huishoudens. Het aantal van 1.043 cliënten schulddienstverlening (1,0% van de Almeerse huishouden) is in 2024 daarmee 13% lager dan in 2023.

Huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum zijn oververtegenwoordigd onder cliënten schulddienstverlening. Van de cliëntenhuishoudens schulddienstverlening heeft 71% een inkomen tot 120% van het sociaal minimum, bij de totale populatie van Almere is dit aandeel 9,4%. In 2022 waren deze aandelen respectievelijk 70% en 9,7%.

Figuur 36: Gebruik inkomensregelingen onder verschillende groepen huishoudens.

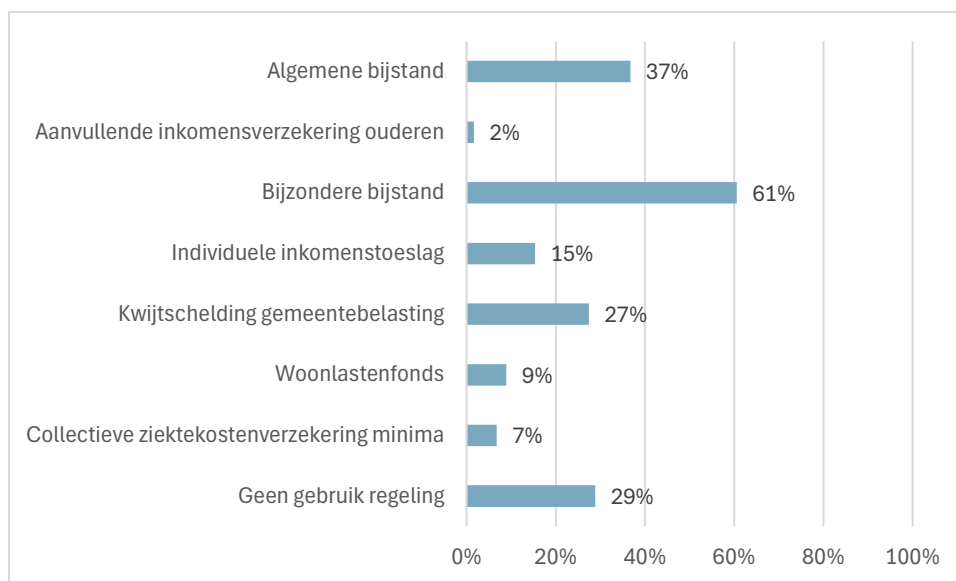

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Van de huishoudens die in 2024 te maken hebben (gehad) met de Almeerse schuldenaanpak maakt ruim de helft van de huishoudens gebruik van Bijzondere bijstand (61%). Ongeveer een derde van de huishoudens maakt gebruik van de Algemene bijstand (37%), en Kwijtschelding (27%). Kleinere aandelen huishoudens met schulddienstverlening maken gebruik van andere inkomensregelingen.

In totaal 29% van de huishoudens die cliënt zijn (geweest) bij de schulddienstverleningsorganisatie in 2024 heeft geen gebruik gemaakt van de inkomensondersteuningsregelingen die in dit rapport beschreven staan. Het aandeel cliëntenhuishoudens Almeerse schuldenaanpak dat *geen* gebruik heeft gemaakt van één of meerdere regelingen is hiermee in 2024 ten opzichte van 2023 (fors) toegenomen. In 2023 maakte 9,7% *geen* gebruik van een of meerdere regelingen.

Figuur 37: Gebruik inkomensregelingen door huishoudens met één of meer soorten schulddienstverlening (% huishoudens Almeerse schuldenaanpak)

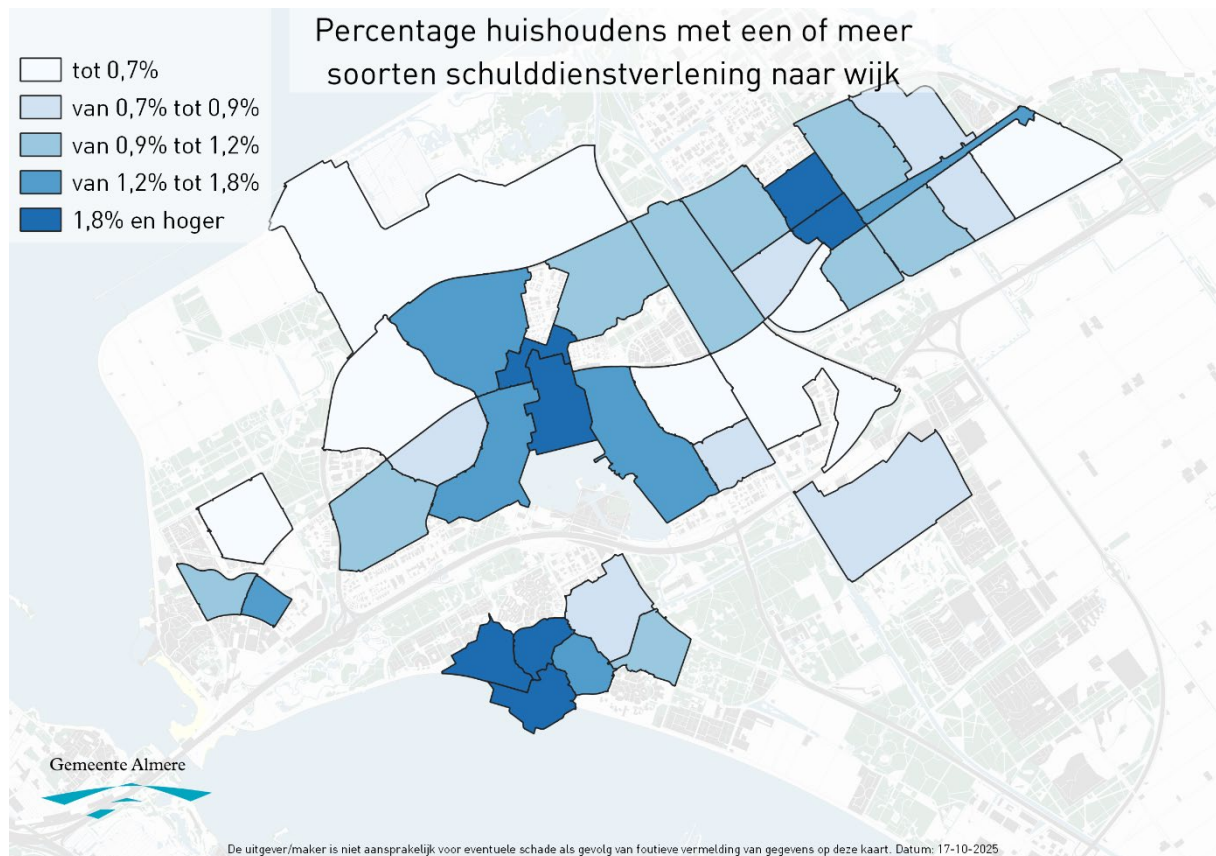
Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

4.2. Spreiding huishoudens in cliëntenpopulatie schulddienstverlening

Staatsliedenwijk, Almere Buiten Centrum en De Wierden zijn de wijken met de grootste aandelen cliënten schulddienstverlening onder hun huishoudens in 2024. In deze wijken betreft het 2,0% tot 3,2% van de huishoudens. Het globale beeld is dat in en rondom stadscentra de meeste schuldenproblematiek voorkomt.

Zie Bijlage 3 voor een overzicht van het percentage huishoudens in de cliëntenpopulatie schulddienstverlening per wijk¹⁵.

Figuur 38: Omvang cliëntenpopulatie schuldenaanpak Almere, 2024, naar wijken.

De wijken in de figuur zijn ingedeeld in 20% groepen, naar aandeel huishoudens met één of meer soorten schulddienstverlening. Bij minder dan 10 huishoudens worden er geen gegevens op de kaart weergegeven.

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

4.3 Kenmerken huishoudens in cliëntenpopulatie schuldenaanpak

De grootste groep cliënten van schulddienstverlening in Almere bestaat uit alleenstaanden. In 2024 vormden zij 45% van de huishoudens die cliënt zijn (gewest) bij de schulddienstverleningsorganisatie. Daarnaast bestaat 20% van de huishoudens uit tweeoudergezinnen en 22% uit eenoudergezinnen. Paren zonder kinderen maken een veel kleiner deel uit van de cliënten schulddienstverlening. Een kleine helft van de huishoudens die geregistreerd zijn in 2024 heeft een gezinshoofd dat tussen de 25 en 45 jaar oud is (46%). Net een lager aandeel heeft een gezinshoofd van tussen de 45 en 65 jaar oud. De groepen jonger dan 25 jaar en ouder dan 65 jaar komen binnen de schulddienstverlening (veel) minder voor. Ruim vier van de tien huishoudens met schulddienstverlening heeft een migrant als

gezinshoofd (43%). Een derde van de huishoudens met schulddienstverlening heeft een gezinshoofd van Nederlandse herkomst (34%).

Figuur 39: Kenmerken huishoudens in cliëntenpopulatie schulddienstverlening Almere 2024 (% huishoudens), onderverdeling huishoudentype.

Huishoudentype	Aandeel van de cliëntenpopulatie schulddienstverlening
Paar zonder kind	5%
Paar met kind	20%
Eenoudergezin	22%
Alleenstaande	45%
Institutioneel en overig	8%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Figuur 40: Kenmerken huishoudens in cliëntenpopulatie schulddienstverlening Almere 2024(% huishoudens), onderverdeling leeftijd gezinshoofd.

Leeftijd gezinshoofd	Aandeel van de cliëntenpopulatie schulddienstverlening
Tot 25 jaar	5%
25 tot 45 jaar	46%
45 tot 65 jaar	41%
65 en ouder	9%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Figuur 41: Kenmerken huishoudens in cliëntenpopulatie schulddienstverlening Almere 2024 (% huishoudens), onderverdeling naar herkomst gezinshoofd.

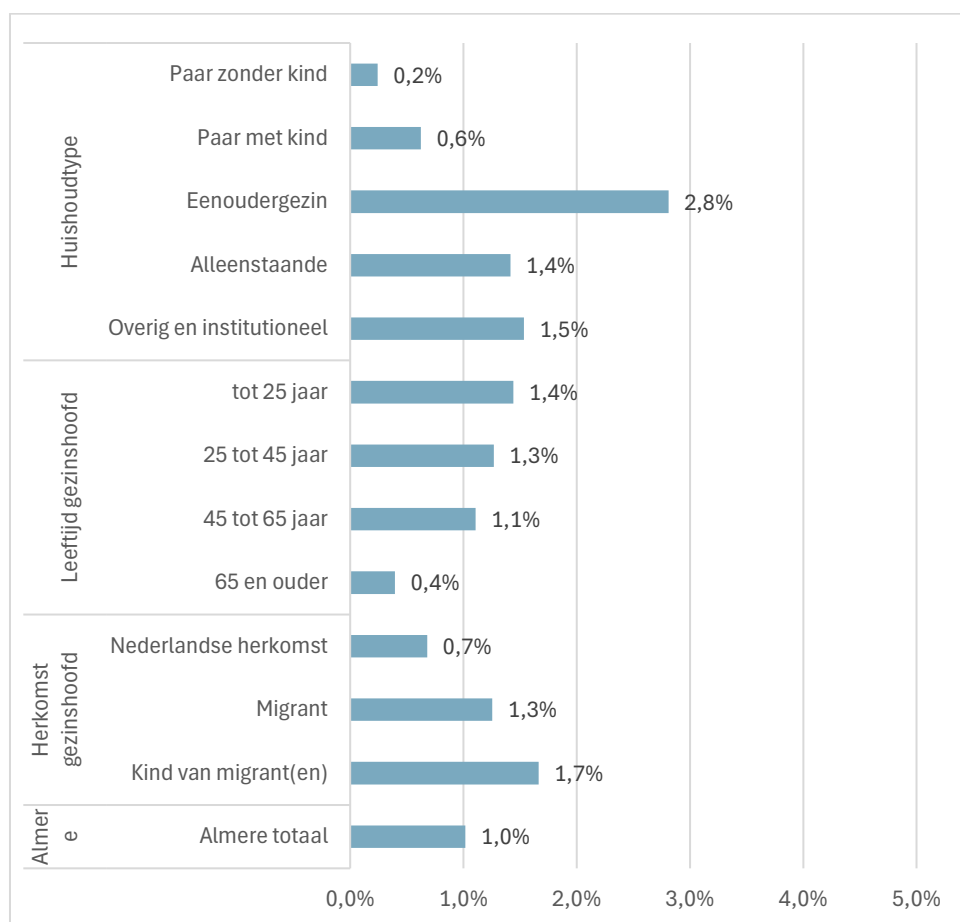
Herkomst gezinshoofd	Aandeel van de cliëntenpopulatie schulddienstverlening
Nederlandse herkomst	34%
Migrant	43%
Kind van migrant(en)	23%

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Het aantal cliëntenhuishoudens schulddienstverlening in de verschillende subgroepen kan ook uitgezet worden tegen het aantal Almeerse huishoudens binnen deze groepen.

Op deze manier weergegeven wordt duidelijk dat het aandeel cliëntenhuishoudens schulddienstverlening naar verhouding hoog is binnen eenouderhuishoudens. Het aantal eenoudergezinnen die cliënt (geweest) zijn bij de schulddienstverleningsorganisatie bedraagt 2,8%. Dit percentage is lager dan in 2023, toen dit percentage 3,2% bedroeg.

Figuur 42: Omvang cliënten schulddienstverlening Almere 2023, naar subgroep (% huishoudens).

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024

Bijlage 1- Verantwoording

Met behulp van gegevens uit diverse, veelal gemeentelijke registratiebronnen zijn de verschillende groepen huishoudens met inkomen tot 120% van het wettelijke sociale minimum in 2024 in kaart gebracht. Hiervoor werd gebruik gemaakt van diverse bestanden van de gemeente. Daarnaast werd gebruik gemaakt van zoveel mogelijk registraties van derden waar direct of indirect inkomensgegevens aan te ontleen zijn.

Het betreft de volgende bestanden:

- Algemene Bijstand
- Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO) (van Sociale Verzekeringsbank via de gemeente)
- Bijzondere Bijstand
- Individuele Inkomenstoeslag
- Kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen
- Collectieve ziektekostenverzekering Minima
- Woonlastenfonds

Naast deze bestanden wordt gebruik gemaakt van bestanden over het gebruik van schulddienstverlening van de schulddienstverlener Verder (voorheen: Plangroep).

Anders dan in de rapportages over de jaren 2022 en 2023 geeft deze rapportage geen informatie over het gebruik van de energietoeslag. Het gebruik van de energietoeslag 2023 die deels in het jaar 2024 is uitgekeerd is voor de gehele uitkeringsperiode opgenomen in de rapportage Cliënten inkomensregelingen 2023. De gemeente beschikt niet over gegevens op persoonsniveau over de vervangende regelingen van deze toeslag, waardoor het gebruik hiervan niet kan worden opgenomen.

Deze bestanden zijn gekoppeld aan de BRP (Basisregistratie Persoonsgegevens) op persoonsniveau. Hieruit is een onderzoeksbestand ontstaan op persoons- en huishoudensniveau. Dit databestand wordt 'Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024' genoemd.

Op basis van het databestand kan de omvang en samenstelling in beeld gebracht worden van de huishoudens die gebruik maken van één of meerdere inkomensregelingen van de gemeente Almere en die een inkomen hebben tot 105% en 105%-120% van het voor dat huishoudentype betreffende sociale minimum. Van deze huishoudens kunnen achtergrondkenmerken zoals huishoudentype, herkomst, leeftijd, inkomensbron en duur op het inkomensniveau weergegeven worden, evenals de spreiding over de stad.

Gegevens in de rapportage hebben betrekking op het gebruik in 2008 t/m 2024. Met ingang van 2011 is de peildatum van de bronbestanden gewijzigd naar 31 december. De peildatum van de bevolkingssamenstelling is 31 december 2024. De gegevens hebben dus betrekking op de mensen die op dat moment in Almere woonden. Overige bronnen hebben een peildatum die daar in 2024 het dichtst mogelijk bij ligt. Eén exacte peildatum voor elke bron is niet mogelijk, omdat elke regeling een eigen aanvraag-, toekenning- en verwerkingsperiode kent.

Het is mogelijk dat op de datum van de dataverzameling voor deze rapportage nog niet alle aanvragen voor regelingen waren afgehandeld en dat het uiteindelijke aantal gebruikers van verschillende regelingen iets hoger ligt. Daarnaast geldt voor één regeling, het woonlastenfonds, dat de gemeente de gegevens sinds een aantal jaar niet altijd met behulp van een bruikbaar identificatienummer registreert. Als dat het geval is, kunnen we het gebruik van deze regeling door de betreffende

huishoudens in deze rapportage niet weergeven. Op de telling van het totaal aantal cliëntenhuishoudens zullen dit soort ontwikkelingen echter geen noemenswaardig effect hebben doordat de cliëntenhuishoudens veelal gebruik maken van meerdere regelingen en daardoor reeds meegeteld zijn.

Dit onderzoek wordt jaarlijks herhaald om de ontwikkelingen van de minima (t/m 2012, in schatting t/m 2015 en in 2018) en de cliëntenpopulatie van inkomensregelingen in Almere in beeld te brengen.

Bijlage 2- Bedragen sociaal minimum 2024

In deze rapportage worden de Almeerse huishoudens in drie inkomenscategorieën ingedeeld, die begrensd worden door percentages van het sociaal minimum. In onderstaande tabellen staan de bijbehorende maandbedragen vermeld (ingande 1 januari 2024).

Figuur 43: Bedragen sociaal minimum vanaf 21 jaar tot pensioengerechtigde leeftijd (netto maandbedrag inclusief 5% vakantietoeslag) per 1 januari 2024.

Type huishouden	100%	105%	120%
Alleenstaande/ alleenstaande ouder*	€ 1.283,83	€ 1.348,02	€ 1.540,60
Paar	€ 1.834,04	€ 1.925,74	€ 2.200,85

Figuur 44: Bedragen sociaal minimum vanaf pensioengerechtigde leeftijd (netto maandbedrag inclusief 5% vakantietoeslag) per 1 januari 2024.

Type huishouden	100%	105%	120%
Alleenstaande/ alleenstaande ouder*	€ 1.425,76	€ 1.497,05	€ 1.710,91
Paar	€ 1.932,32	€ 2.028,94	€ 2.318,78

*Alleenstaande ouders hadden tot 2014 recht op een hoger uitkeringsbedrag dan alleenstaanden. Deze toeslag wordt met ingang van 2015 betaald via het kindgebondenbudget (alleenstaande-ouderkop).

Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2023/12/14/uitkeringsbedragen-per-1-januari-2024>

Bijlage 3- Wijkoverzicht cliënten inkomensregelingen 2024

Figuur 45: Wijkoverzicht cliënten inkomensregelingen 2024

	Totaal aantal huishoudens	Clënten Inkomens-regelingen [% huishoudens]	Langdurige cliënten (> 3jr) met inkomen tot 105% [% huishoudens]	Clënten schulddienst-verlening [% huishoudens]
<i>Almere Haven</i>	<i>11680**</i>	<i>13,2%</i>	<i>8,2%</i>	<i>1,2%</i>
Centrum Almere Haven	1136	17,5%	9,2%	1,8%
De Werven	1412	16,9%	11,6%	1,7%
De Hoven	1237	19,6%	13,3%	1,9%
De Meenten	1086	10,0%	6,0%	X
De Grienden	1038	7,6%	4,8%	1,0%
De Marken+De Steiger	1384	9,5%	4,8%	0,7%
De Gouwen	1249	6,6%	3,6%	X
De Wierden	1888	22,3%	14,2%	2,0%
De Velden	601	x	X	X
Overgooi+Stichtsekan	258	x	X	X
De Laren	392	8,2%	5,6%	X
Overig Almere Haven	x	x	X	X
<i>Almere Stad</i>	<i>50.090</i>	<i>9,7%</i>	<i>5,9%</i>	<i>1,1%</i>
Centrum Almere Stad	4355	12,1%	6,0%	1,9%
Filmwijk	4721	11,3%	7,1%	1,2%
Danswijk+Veluwsekan	2291	8,3%	5,3%	0,8%
Parkwijk	2337	9,2%	6,0%	0,6%
Verzetswijk	1442	7,8%	5,8%	X
Waterwijk+Randstad	3461	10,2%	5,4%	1,1%
Tussen de Vaarten Noord	2702	7,6%	4,5%	1,0%
Tussen de Vaarten Zuid+Sallandsekan	4143	6,8%	3,9%	0,7%
Staatsliedenwijk	1263	27,0%	17,8%	3,2%
Kruidenwijk+Markerkan	3613	10,8%	7,2%	1,3%
Stedenwijk	4720	14,2%	9,6%	1,5%
Muziekwijk Noord+Hollandsekan	4964	7,6%	4,7%	0,6%
Muziekwijk Zuid	2920	8,4%	5,8%	0,8%
Literatuurwijk+Gooisekan	4018	8,3%	4,5%	0,9%
Noorderplassen	2949	2,0%	0,9%	0,4%
Hortus	191	x	X	X
<i>Almere Buiten</i>	<i>25.443</i>	<i>9,9%</i>	<i>6,1%</i>	<i>1,0%</i>
Centrum Almere Buiten	1505	18,6%	11,2%	2,1%
Oostvaardersbuurt	2214	7,9%	4,9%	0,9%
Seizoenenbuurt+Buitenvaart	2141	8,0%	5,3%	1,0%
Molenbuurt+Poldervlak	1767	16,2%	10,7%	1,9%

Bouwmeesterbuurt+De Vaart	1991	12,9%	8,5%	1,2%
Landgoederenbuurt	1722	10,1%	6,7%	0,9%
Faunabuurt	1766	8,8%	5,7%	0,6%
Bloemenbuurt	2366	11,8%	7,8%	1,0%
Regenboogbuurt	2248	8,5%	5,0%	1,2%
Indischebuurt	1729	10,0%	4,6%	1,2%
Eilandenbuurt	2486	6,9%	4,0%	0,8%
Stripheldenbuurt	2915	6,4%	3,7%	0,6%
Sieradenbuurt	456	4,4%	X	X
Overig Almere Buiten	137	x	X	X
<i>Almere Poort</i>	10.470**	6,3%	2,9%	0,8%
Europakwartier Oost+Lagekant	994	11,1%	4,3%	1,4%
Europakwartier West	2523	8,0%	3,9%	1,0%
Columbuskwartier	1466	4,6%	2,7%	X
Homeruskwartier+Hogekant	3274	4,6%	2,1%	0,7%
Olympiakwartier Oost	122	18,9%	X	X
Olympiakwartier West	557	7,0%	3,9%	X
Duin	1530	4,4%	1,9%	X
Europakwartier Noord	x	x	X	X
<i>Almere Hout</i>	4.783	2,4%	1,1%	0,3%
Vogelhorst	663	x	X	X
Nobelhorst	1510	4,6%	2,6%	0,7%
Oosterwold	2573	1,7%	0,5%	X
Overig Almere Hout	37	x	x	X
<i>Almere Pampus</i>	x	x	x	X
Overig Almere Pampus	x	x	X	X
Almere totaal	102.469	9,4%	5,7%	1,0%

* bij minder dan 10 huishoudens wordt 'x' weergegeven

** Het aantal huishoudens is afgerond naar het niveau van tientallen, dit om te voorkomen dat andere huishoudaantallen herleid kunnen worden

Bron: Databestand Cliënten inkomensregelingen Almere 2024